

İşçi sınıfı, DİSK'i yaratan fiili-meşru mücadele çizgisini kuşanmalı!

Sermaye devletinin işçi sınıfını denetim altında tutmak, sosyal ve siyasal mücadelelerden alıkoymak için kullandığı Türk-İş bürokrasisine karşı tabandan yükselen mücadelenin itilimiyle, 13 Şubat 1967 tarihinde kurulan Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun (DİSK) 52. kuruluş yıldönümündeyiz.

DİSK'in kuruluşuna giden süreç ve kuruluşundan bugüne kadarki evrimi, işçi sınıfı için önemli dersler taşıyor. Öte yandan da başından bu yana DİSK'e egemen olan siyasal anlayışların ve yarattıkları bürokrat çizginin çok daha ileriye gidebilecek bir mücadeleyi nasıl da düzen sınırları içinde tutabildiğini anlamak açısından önemli veriler sunuyor.

s.11

Haftalık
Sosyalist
Siyasal Gazete

ISSN 1300-3585

Sayı 2019 / 06
8 Şubat 2019 - 1 TL

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak41.net

Saray rejiminin korkuları büyüyor!

3

AKP'nin seçim manifestosu: Sınırsız arsızlık ve yüzsüzlük...

Düzen partileri sahte vaatlerden ibaret programlarını açıklamaya başladılar. Dikkat çeken ise, tümünün "muhalafet" saflarında yer alıyor olması.

4

Gıdada zamlar ve Erdoğan'ın orta oyunu

Marketlere "ayar verme"ler kitleleri aldatmak için sahneleniyor. Krizin etkisinin seçimlere yansımaması için her türlü yalan devreye sokuluyor.

20

Venezuela, Chavezcilik ve emperyalist kudurganlık

ABD askeri müdahaleye, Maduro yönetimi ise savaşa hazırlandığını açıkladı. Kavga daha da şiddetlenecek, abluka ve saldırılar daha da yoğunlaşacaktır.

Silahlanmış işçilerin sosyalist "Kızıl Kent"i - Peter Weiss

s.12

Bremen Solu ve Bremen'de Sosyalist Cumhuriyet - A. Eren

s.17

Saray rejiminin korkuları büyüyor!

Seçim atmosferinin oluşmasıyla kriz gündemi geri plana itildi. Oysa yıkıcı etkileri emekçilerin yaşamında günden güne daha derinden hissediliyor. Başta sebze olmak üzere temel tüketim maddelerinin fiyatlarındaki büyük artışlara, işten atma saldırısının tüm hızıyla sürmesine, iktidarın hileli rakamlarına göre bile enflasyonun %20'yi aşmasına, baskı ve zorbalığın tırmanması eşlik ediyor.

Krizin faturasını pervasızca işçi sınıfı ve emekçilerin sırtına yıkan MHP destekli AKP-saray rejimi ile temsil ettiği kapitalistler ise sefahat sürüyorlar. Ülkeyi tek adam rejimiyle yöneten ancak toplumsal meşruiyetini yitiren bu iktidar ve yandaşlarının içine yuvarlandığı yozlaşma ve ahlaksızlık çukuru, Türkiye kapitalizminin çirkin suretine ayna tutuyor.

Kapitalistlerin çıkarlarını her şeyin üstünde tutan saray rejiminin başındakiler, bu asalak sınıfın organik bir parçasıdır. Siyasi iktidarı sömürü, yağma ve talandan daha büyük bir pay almanın olanağına çeviren din bezirganları, suyun başını tutmaya devam etmek için en olmadık işlere başvuruyorlar. Meczuaplardan, şarlatanlardan, faşist çete şeflerinden, tarikat şeyhlerinden medet umuyorlar.

Derinleşmesinde özel bir rol oynadıkları kapitalizmin krizini aşma olanağından yoksun olan bu iktidar, "olağan" koşullarda gerçekleşecek seçimleri kazanarak meşruiyet sağlama imkanını kaybetmiştir. Hile, hırsızlık, tehdit gibi kirli işlere ağırlık veren Erdoğan AKP'si, sosyal

yıkım saldırısını daha da derinleştirmek için ise seçimlerin geçmesini beklemektedir.

Asgari ücrete yapılan gülünç zammı yüksek enflasyonla geri alan saray rejimi, bütçenin büyük bölümünü de kendisi ve yandaşları için yağmalyor. Kapitalistlere yağlı ihaleler ve teşvikler, dalkavuklarına mevkiler sözkonusu olduğunda kaynak sıkıntısı çekmeyen AKP iktidarının, seçimin ardından IMF ile anlaşma imzalamaya hazırlandığı ortaya çıktı. Telaşla bunu inkâr etmeleri, "suçüstü" yakalananların ruh halini yansıtır.

İşsizliğin günden güne artması, yoksulluk ve sefaletin derinleşmesi, zam yağmurunun kesilmemesi, asalak kapitalistlerin ve saray rejiminin umrunda değil. Tek korkuları bunun seçimlere yansması. Ne pahasına olursa olsun seçimleri kazanmaya odaklanan rejimin şu an tek derdi işçi sınıfı ve emekçilere din soslu zehri yutturmaya sürdürebilmektir. Zira bunu başaramazlarsa, işlerin sarpa saracağını biliyorlar.

İşlerin sarpa sarması ihtimali, hem AKP-saray rejimini hem ondan nemalananları derin bir endişeye sürüklüyor. Sürdükları saltanatın sonunun gelmesinden korkuyorlar.

"Oluk oluk kan akıtacağız" çığlıkları atan saray tetikçisi bir faşist çete reisinin yeniden piyasaya sürülmesi, silahlanma çağrılarının yapılması, saray rejiminin sefaletinin vardığı boyutu gözler önüne sermekle kalmıyor, nasıl bir korku için-

de olduklarını da dışa vuruyor. Ordusu, polisi, istihbaratı yetmiyor, eli kanlı faşist çeteleri sokaklara salmanın hazırlıkları da yapılıyor.

"İç savaşa hazırlanıyoruz" tehditlerine yoğun bir din istismarı eşlik ediyor. Emekçileri ağlarına düşürmek için olmadık şarlatanlıklar sergiliyorlar. Allah'a emir verenler, cennete bilet kesenler, Allah adına konuştuğunu iddia edip AKP'ye oy isteyenler, vb...

Tüm bu rezalet, krizin ağır yükü altında bunalan işçi sınıfı ve emekçilerin düzene karşı biriken öfke ve tepkilerini yatıştırmak, saray rejimine ve dalkavuklarına destek vermelerini sağlamak içindir. Yağma ve ranttan mahrum kalma korkusu onları bu sefil durumlara düşürüyor.

Bu gidişat, saray rejimi ile hizmet ettiği kapitalist sistemin ne denli çürüdüğünü ve kokuştüğünü gözler önüne seriyor. Bu rejim işçi sınıfına, emekçilere, gençliğe, kadınlara, çocuklara yıkımdan ve geleceksizlikten başka hiçbir şey sunmıyor. Ayakta kalabilmek için her geçen gün daha fazla bayağılaşıyor, arsızlıkta, yüzsüzlükte ve riyakarlıkta sınır tanımıyor.

İşçi sınıfının, emekçilerin ve tüm ezilenlerin insanca yaşayabilecekleri bir gelecek inşa edebilmelerinin yolu, bu kokuşmuş rejimle ve onun hizmet ettiği kapitalist düzenle hesaplaşmaktan, bunun için birleşik örgütlü mücadeleyi yükseltmekten geçiyor.

İşçi sınıfının, emekçilerin ve tüm ezilenlerin insanca yaşayabilecekleri bir gelecek inşa edebilmelerinin yolu, bu kokuşmuş rejimle ve onun hizmet ettiği kapitalist düzenle hesaplaşmaktan, bunun için birleşik örgütlü mücadeleyi yükseltmekten geçiyor.

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2019/06 * 8 Şubat 2019 * Fiyatı: 1 TL

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ersin Özdemir

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yayın türü: Süreli Yaygın

Yönetim Adresi: EKSEN YAYINCILIK

Osmanağa Mah. Kırtasiyeci Sk. No:9 Kat:2 Daire:7
Kadıköy / İstanbul

Tif. No: (0212) 621 74 52 - 0536 285 73 25

e-mail: info@kizilbayrak.net

twitter: @kizilbayraknet

www.kizilbayrak41.net

Baskı: SM Matbaacılık - Çobançeşme Mahallesi Sanayi Cad. Altay Sk. No: 10 A Blok - Yenibosna / İSTANBUL

AKP'nin yerel seçim manifestosu...

Arsızlık ve yüzüzlükte sınır tanımıyorlar!

Yerel seçimler öncesi düzen partileri sahte vaatlerden ibaret programlarını açıklamaya başladılar. Bu seçim yarışının en dikkat çeken yanlarından biri ise, tümünün "muhalafet" saflarında yer alıyor olması. "Bundan böyle şehir plânları, uzun vadeli ve hakkaniyete uygun şekilde hazırlanacak. İstismara açık parsel bazlı plan değişikliklerine kesinlikle izin verilmeyecek" diyerek, onbir maddelik bir "manifesto" açıklayan Erdoğan, Erdoğan'a karşı!

TAM BİR ARSIZLIK!

Bu manifestoya göre AKP'li belediyeler; "Şehir planları", "Altyapı ve ulaşım", "Kentsel dönüşüm", "Benzersiz şehirler", "Akıllı şehirler", "Çevreye saygılı şehirler", "Sosyal belediyecilik", "Yatay şehirleşme", "Halkla birlikte yönetim", "Tasarruf ve şeffaflık" ve "Değer üreten şehirler" ilkeleri çerçevesinde hizmet verecekmiş.

Hatırlanırsa, "İstanbul'a ihanet ettik" sözü de Erdoğan'a aitti. "İstanbul gerçekten müstesna bir şehirdir. Ama biz bu şehrin kıymetini bilmedik. Vahşi kapitalizmin hırslarına asla kapılmamalıyız" diyebilme arsızlığını göstermiştir. Bugüne kadar şehirleri moloz yığınının çeviren, hafriyat kamyonları ile işgal eden, kentlerin en güzel yerlerini sermayeye parsel parsel satan, yaşam alanlarını yok edenler kendileri değilmiş gibi, açıkladıkları manifestolarının ilk maddesinin başlığını

"Şehir Planları" koymuşlar. Buna göre şehir planları uzun vadeli ve hakkaniyete uygun şekilde hazırlanacakmış. İstismara açık parsel bazlı plan değişikliklerine kesinlikle izin verilmeyecekmiş.

TEK ESERLERİ: KENTLER BETON YIĞINI!

Anlaşılan o ki, 16 yıllık iktidarları boyunca ceplerini boşalttıkları yoksulların hafızasına da beton döktüklerini düşünüyorlar. 25 yıldır İstanbul, Ankara gibi birçok büyükşehirde ve ilçelerde belediyeler onların elindedir. Övünülecek tek bir eserleri olmadığı gibi, rant uğruna kentleri beton yığınlarına çevirmişlerdir.

Deprem toplanma alanlarını ranta açanlar, yandaş inşaat firmaları ve müteahhitler daha çok kazansın diye çarpık yapılaşmaya izin verenler, artık şehirleri hem deprem riskinden hem de çarpık yapılaşmadan kurtaracaklarmış! Onlar sayesinde İstanbul'da olası bir depremde toplanma alanı kalmadı, ama tam bir utanmazlıkla konuşmaya devam ediyorlar.

Her yağmurda felç olan kentlerin altyapı ve ulaşım sorunlarını tüm şehirlerde tamamen çözeceklermiş. Emekçilere nefes alacak yer bırakmayanlar, yoksullara "yuvarlanmaları" için Millet Bahçeleri yapacaklarını söylüyorlar. Artık doğal güzellikleri mahvetmenin adı Millet Bahçeleri olacak. Son olarak Türkiye'nin Maldivleri denilen Salda Gölü bu amaçla yok

edilecek. "Mahalle mahalle yaygınlaştıracamız" dedikleri Millet Kıraathaneleri ise işsiz bıraktıkları emekçileri oyalamanın mekanları olacak!

YAPTIKLARI YAPACAKLARININ TEMİNATIDIR!

Yaşam alanlarını "Benzersiz Şehirler" yapacakları doğrudur. Yapılanlardan fazlasıyla biliniyor.

Kendi hikayesi olan şehirlerin silüetini bozan, estetik değeri olmayan, kültür varlığına katkıda bulunmayan projelere izin verilmeyecekmiş! Tarihi yapılar ve mekanlar şehrin günlük hayatının ayrılmaz parçaları haline getirilecekmiş!

Hasankeyf'i, koca bir tarihi sular altında bırakanlar mı bunu yapacak? Doğayı HES'lerle, geliş güzel açılan maden ocaklarıyla yok edenler mi bunu yapacak? Kentlerin estetiğini silenler, birbirinin aynı ve yapay yapılaşmayı mimari eser sananlar, taklitten ve tekrardan uzak, geçmişten feyz alan, bugünün ve geleceğin ihtiyaçlarına cevap veren bir mimariyi hakim kılacaklarmış!

Sermayenin yıkım hükümeti olan Erdoğan AKP'sinin yenilenmeden anladığı da bir siyasi hesaplaşmadır. Taksim'e cami projesi, Topçu Kışlası gibi daha birçok uygulama bu anlayışın ürünüdür. Bu yüzden adına "manifesto" dedikleri bu onbir maddelik özet aslında yaptıklarının reddi değil, geçmişin tersyüz edilerek yeniden emekçilere servis edilmesidir.

Açlık grevindeki tutsakların sayısı 291'e ulaştı

Demokratik Toplum Kongresi (DTK) Eş Başkanı ve Halkların Demokratik Partisi (HDP) Hakkari Milletvekili Leyla Güven öncülüğünde, Abdullah Öcalan üzerindeki tecritin kaldırılması talebiyle başlayan süresiz dönüşümsüz açlık grevi cezaevlerinde yayılıyor.

Güven'in eylemi 100. gününe yaklaşırken 16 Aralık'ta 10 cezaevinde başlayan ilk gruptaki 35 ve 17 Aralık'ta 3 cezaevinde başlayan 10 tutuklunun eylemi elli günü aştı. 26 Aralık'ta 13 cezaevinde başlayan 35 tutuklunun eylemi ile 27 Aralık'ta bir cezaevinde bir tutuklunun, 28 Aralık'ta bir cezaevinde 11 tutuklunun ve 2 Ocak'ta bir cezaevinde bir tutuklunun başladığı eylem 40'lı günlerine ulaştı. 5 Ocak'ta 26 cezaevinde yüzü aşkın tutuklunun başladığı eylem de bir ayı geride bıraktı.

15 Ocak'tan bu yana eyleme dahil olan Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) Eş Genel Başkanı Sebahat Tuncel ile HDP eski Milletvekili Selma Irmak'ın eylemi de dördüncü haftasında sürüyor.

Edinilen bilgilere göre; 17 Ocak ve sonrasında açlık grevine dahil olduğu öğrenilen tutukluların isim ve kaldıkları cezaevleri şu şekilde:

17 Ocak: İzmir Kırıklar 1 No'lu F Tipi Cezaevi: Erdal Polat, Sami Öztürk ve Abdullah Oral

27 Ocak: Gümüşhane E Tipi Kapalı Cezaevi: Hüseyin Bingöl, Hamza Arzuman, Reşit İlhan, İmdat Bingöl, Halil Öztekin

28 Ocak: Tekirdağ 2 No'lu T Tipi Cezaevi: Ramazan Özlü, Velat Duman

BAKIRKÖY'DE MİTİNG, MECLİSTE NÖBET EYLEMİ

Leyla Güven'in açlık grevinin 88. gününde HDP'nin Bakırköy Özgürlük Meydanı'nda düzenlediği mitinge katılan binlerce kişi Tecritin kaldırılmasını ve tutsakların talebinin kabul edilmesini istedi.

HDP Milletvekilleri de 5 Şubat gecesi "Barış Nöbeti" ile meclisi terk etmeyerek açlık grevindeki tutsaklara destek eylemi yaptılar. Meclis Genel Kurulu'nda yapılan eyleme, HDP Eş Genel Başkanları Pervin Buldan ve Sezai Temelli'nin de aralarında olduğu çok sayıda milletvekili katıldı. Nöbet eylemi ertesi sabah sona erdirildi.

Gıdada zamlar ve Erdoğan'ın orta oyunu

Ocak ayı enflasyonu hem aylık hem yıllık bazda yükselirken, enflasyona damgasını vuran gıda oldu. Gıda fiyatları son 16 yılın rekorunu kırdı, yıllık enflasyon yüzde 30'u aştı. Artan patlıcan ve biber fiyatları önplana çıktı. Bunun karşısında marketlere ve pazarcılara "esip gürleyen" AKP şefi Tayyip Erdoğan, yeni bir orta oyunu ile yine sahneye çıktı.

Erdoğan'ın bu orta oyununa yandaş basın da dahil oldu. Sabah gazetesi Ocak ayı başında "2018'de başlatılan Enflasyonla Topyekûn Mücadele Programı'na markalar bu yıl da devam edecek. İndirimler yüzde 10'dan başlayacak" haberine yer vermişti. Sonra marketlerdeki fiyatlar "hedef" olunca, bu kez de indirim güzellmelerine zıt bir şekilde, "İndirim yalan zam gerçek", "Çarşı vatandaşa karşı" başlıklı haberlere yer verdi.

Orta oyununun son perdesi, Erdoğan'ın 5 Şubat'ta partisinin meclis grubunda yaptığı konuşmaydı: "Vatandaşlar, 'Market fiyatları birbirini tutmuyor, onlara bağırıyorsunuz ama biraz daha bağırın' dediler. Tarım bakanına bazı talimatlar verdik, çalışıyorlar. Sebze fiyatlarına ayar çekme kararı aldık, gereken adımları atacağız. İstanbul'a başkan olduğumda ekmek fiyatları artıyordu, hemen fabrika kurduk. Belediyelerimizle bu adımları atabiliriz."

Bu sahtekarlıklar, AKP iktidarının işçi sınıfı ve emekçileri aldatmak için demagoji ve manipülasyondan vazgeçmeyeceğinin yeni örnekleridir. Sermayenin demir yumruğu Erdoğan'ın söylediklerinin bir "doğruluk payı" bulunuyor. Pazar ve marketlerde fiyatlar el yakıyor, temel gıdalarda fiyatlar uçuyor. Ve Erdoğan'ın "vatandaş" diye hitap ederek aldatmaya çalıştığı işçi sınıfı ve emekçilerin öfkesi daha da büyüyor.

Bu nedenle Erdoğan, "vatandaşını dinliyor", "talimatlar veriyor", "müdahale edip reislik yapıyor" görüntüsü vermek için demagojik söylemleri devreye sokuyor. Emekçilerde beklenti yaratmak, onların huzursuzluğuna "ortakmış" görüntüsü vererek onları aldatmak istiyor. Aylardır sürdürdükleri sözde "enflasyonla topyekûn mücadele" kampanyasının bir sonuç vermediğinin farkında olan işçi ve emekçilerin tepkilerine ortakmış gibi görünmeye çalışıyor.

Bu tablo aslında, Erdoğan AKP'sinin derinleşen kriz ve emekçilerin artan huzursuzluğu karşısındaki çaresizliğini dışa vuruyor.

AKP-MHP KOALİSYONU ACI REÇETİYİ SEÇİM SONRASINA BIRAKIYOR

Şu unutulmamalıdır: Bugün marketlere "ayar veren" Erdoğan ve AKP'si, Hal

Yasası başta olmak üzere yıllardır hayatta geçirdikleri politikalarla marketlerin tekelleşmesini sağlamıştır. Küçük esnaf iflaslarının önünün açılmasıyla market zincirleri kârlarına kâr katmıştır.

Tarımsal ürünlerdeki fiyat artışı ise, ithalata dayalı politikaların, yabancı tekelere sunulan hizmetlerin bir ürünüdür. Hâlâ da sözde "fiyat düşürmek" adına ithalatı teşvik etmeye dönük gümrük vergisi düzenlemeleri hayata geçirilmektedir. AKP iktidarının büyük sermayeye hizmet eden bu uygulamaları, fiyatların artmasına ve emekçilerin yoksullaşmasına sebep olmuştur.

Bugünkü "ayar verme"ler kitleleri aldatmak için sahnelenmektedir. Krizin etkisinin seçimlere yansımaması için her türlü yalan ve manipülasyon devreye sokulmaktadır.

AKP iktidarı bugün yaptığı geçici düzenlemelerle, krizin etkilerini seçim sonrasına ötelemeye çalışmaktadır. İşçi sınıfı ve emekçiler seçimlerin ardından krizin ağır faturasıyla, dolayısıyla yeni saldırılarla yüzyüze kalacaklardır. Sermaye ve AKP-MHP koalisyonu, krizin acı reçetesini işçilere ödetmenin hesabını bugünden yapmaktadır. İşçi ve emekçiler bu hesaplara karşı uyanık olmalı, sınıf kardeşleriyle bir araya gelerek örgütlü mücadeleye hazırlanmalıdır.

Krizin yansımaları

Türkiye kapitalizminin krizi; gıda fiyatlarının artışından dış ticaret açığına, otomotiv pazarındaki küçülmeden enflasyon ve akaryakıt zamlarına, farklı alanlarda kendisini göstermeye devam ediyor. 4 Şubat'ta açıklanan veriler krizin sürdüğüne işaret etti.

DIŞ TİCARET AÇIĞI 2 MİLYAR DOLARI AŞTI

Ticaret Bakanlığı'nın 2019 Ocak ayı dış ticaret istatistiklerine göre, Ocak ayında ithalat, "özel ticaret sistemi"ne göre yüzde 27,01 azalışla 15 milyar 709 milyon dolara, "genel ticaret sistemi"ne göre yüzde 26,87 düşüşle 16 milyar 220 milyon dolara geriledi. "Özel ticaret sistemi"ne göre ihracat yüzde 5,93 artışla 13 milyar 171 milyon dolara, "genel ticaret sistemi"ne göre, yüzde 6,33 artışla 13 milyar 904 dolara çıktı. Dış ticaret açığı sırasıyla her iki sisteme göre, 2 milyar 538 milyon dolar ve 2 milyar 316 milyon dolar oldu.

TÜİK'E GÖRE GIDA ENFLASYONU YILLIK YÜZDE 30,97

Türkiye İstatistik Kurumu, Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) ve Yurtiçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) 2019 Ocak istatistiklerini açıkladı. TÜFE'ye göre, aylık enflasyon yüzde 1,06, yıllık enflasyon yüzde 20,35 oldu. En fazla fiyat artışı yaşanan gıdada aylık enflasyon yüzde 6,43, yıllık yüzde 30,97'ye ulaştı.

Yİ-ÜFE'deki aylık artış yüzde 0,45, yıllık artış da yüzde 32,93 oldu.

OTOMOTİVDE SATIŞLAR BİR YILDA YÜZDE 59 DÜŞTÜ

ÖTV ve KDV indirimleri de krizin otomobil sektörüne yansımalarına engel olamadı. Otomotiv Distribütörleri Derneği'nin otomobil ve hafif ticari araç pazarı değerlendirmesine göre, 2018 yılı Ocak ayına kıyasla pazarda yüzde 59,02'lik küçülme oldu. 2018 yılı Ocak ayında 35.076 adet otomobil ve hafif ticari araç satışı yapılırken, bu yılın ilk ayında satışlar 14.373'e geriledi.

BENZİN VE LPG'YE ZAM

29 Ocak'ta benzine yapılan 17 kuruşluk indirim 4 Şubat'ta yapılan zamlarla geri alındı. Enerji Petrol Gaz İkmal İstasyonları İşveren Sendikası'nın yaptığı açıklamaya göre, benzine ve LPG'nin litre fiyatına sırasıyla 6 ve 14 kuruş zam yapıldı.

Çocuklarımız gericiiliğin kiskacında!

AKP-Erdoğan iktidarının dini duyguları istismar etmedeki ustalığı biliniyor. Gemisini rahat yürütebilmek için topluma sürekli bir şekilde dinsel gericiiliği pompalayan bu iktidar, bu sayede ayakta kalmaya çalışıyor. Geleceğini teminat altına almak için de çocuklara ve gençliğe özel olarak eğiliyor.

İmam hatip ortaokullarının açılması, imam hatip liselerinin yaygınlaştırılması ve teşvik edilmesi, ilköğretim ve liselerde müfredatın dinci-gerici bir temelde düzenlenmesi gençliğe yönelik atılan adımlardan bazıları. Bununla yetinmeyen gerici iktidar, karanlığını küçük çocuklara kadar ulaştırıyor. 2013 yılından beri Diyanet İşleri Başkanlığı, daha okuma-yazma bilmeyen 4-6 yaş arası çocuklara Kuran kursu eğitimi veriyor. Bunun dışında Milli Eğitim Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı'nın pek çok ortak protokolü bulunuyor. "Dört gün okula, bir gün camiye" projesi, yerel müftülüklerin eğitime müdahalesi vb. gibi protokoller-projeler giderek artıyor.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yanı sıra istismarcılığı ayyuka çıkmış birçok geri-

ci vakıf ve tarikatla da ortak iş yapılıyor. Tecavüzcü Ensar Vakfı ile yapılan protokolün ardından kökeni Milli Türk Talebe Birliği ve Akıncılar'a dayanan İnsan Vakfı'nın "Mescitsiz Okul Kalmasın" projesi de MEB'in onayı ve sponsorluğu ile sürüyor. Gerici vakıf bugüne kadar 15 okula mescit inşa ettiğini, yıl sonuna kadar bu sayıyı 40'a çıkarma hedefleri olduğunu açıkladı.

Eğitim kurumlarının adım adım gericilik yuvalarına dönüştürülmesinin son halkalarından biri de geçtiğimiz günlerde açıklandı.

Milli Eğitim Bakanlığı okul öncesi eğitimi zorunlu hale getirme planı yaparken, üniversiteler imamlar ve özel kreşlerde görevli personeller için sertifika programları başlattılar. Selçuk Üniversitesi "Okul Öncesi Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Sertifika Programı" adı altında, uzaktan eğitim modeli ile (videolarla) özel kreşlerde görevli personele ve Diyanet'in 4-6 yaş grubu Kuran kursu öğreticilerine sertifika verecek. Böylece bir Ortaçağ kurumu olan sıbyan mektepleri meşurlaştırılıyor, yasal statü kazandırılıyor ve

bu mekteplerdeki görevliler, "sertifikalı eğitimciler" ilan ediliyor. AKP iktidarının oldukça ısrarlı olduğu "zorunlu okul öncesi eğitim" in içeriğinin ne olacağı ve eğitimi verecek olanların niteliği de ortaya çıkıyor. Bu gericiliğe dur diyemediğimiz koşullarda daha 4-5 yaşındaki çocuklarımızı imamların eline teslim etmemiz beklenecek.

Saltanatın bekasını toplumu koyu bir cehalete itmekte gören gerici sermaye iktidarı, itaatkâr bir nesil yaratmak istiyor. "Ağaç yaşken eğilir" mantığı ile okul öncesinden başlayarak her kademede Ortaçağ karanlığından beslenen fikirlerini empoze ediyor. Edilgen, duyar-sız, biat eden bir kuşak yaratmak için her yolu deniyor.

Eğitim, medya vs. aracılığıyla toplumu kuşatma altına alıyor, baskı ve zorbalıkla ilkel ideolojisini dayatıyor. Bu da iktidarının devamı konusunda aslında ne kadar endişeli olduğunu gösteriyor. Çocuklarımızı korumak, geleceğimizi kurtarmak için bu gericiiliğin karşısında durmak yaşamsal bir önem taşıyor.

Y. LEVLA

Komünist tutsak Evrim Erdoğan'a iletişim cezası

Şakran Kadın Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunana TKİP dava tutsağı Evrim Erdoğan'a 3 aylık iletişim cezası verildi.

Şakran Cezaevi, sürekli tutuklulara yönelik baskılarla gündeme geliyordu. Siyasi tutsaklar bölümünden sorumlu olan cezaevi müdürünün bir ay önce

değişmesiyle, yeni gelen müdür Evrim Erdoğan'ın kalan iletişim cezalarını uygulamaya koydu. 2 Mayıs'a kadar Evrim Erdoğan'a telefon ve mektup cezası verildi.

Siyasi tutsaklara yönelik baskılar bütün cezaevlerinde olduğu gibi Şakran Ka-

dın Kapalı Cezaevi'nde de dönem dönem devreye sokuluyor, fakat tutsakların tepkileriyle baskılar püskürtülüyor. Evrim Erdoğan da uygulanan baskıların kendilerini yıldırma dönük olduğunu, ancak verilen cezaların kendilerini yıldırma amaçlı ifade ediyor.

Avukatlar 'Adalet açlığı' eyleminde

Ankara Barosu Cezaevi Sorunları İzleme Komisyonu ile Avukat Hakları Merkezi'nden bir heyet 2 Şubat'ta Silivri Hapishanesi'nde 'adalet açlığı' vurgusuyla açlık grevinde olan Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) Genel Başkanı Selçuk Kozağaçlı ve Halkın Hukuk Bürosu'ndan (HHB) Behiç Aşçı'yı ziyaret etti. Açlık grevinin 14. günündeki ziyarete katılan avukatlar eylemdeki ÇHD ve HHB avukatlarının mesajlarını aktardı.

"TUTUKLU DEĞİLİZ... KABA GÜÇLE KAPATILDIK SADECE"

Silivri 9 No'lu Hapishanesi'nde bulunan ÇHD Genel Başkanı Selçuk Kozağaçlı el yazısıyla "kazanacağız" vurgulu şu mesajı iletti: "Tutuklu değiliz, yargılanmıyoruz... Kaba güçle kapatıldık sadece. Asla vazgeçmeyeceğiz, asla teslim olmayacağız. Sesimizin duyulduğunu bildikten sonra, açlığa katlanmak kolay. Dayanışma için teşekkürler. Biz kazanacağız."

"DİRENME HAKKIMIZI SONUNA DEK KULLANACAĞIZ"

Silivri 9 No'lu Hapishanesi'nde olan HHB avukatlarından Behiç Aşçı da şu ifadelerle seslendi: "Bizim açlık grevimiz, tarihsel olarak adalet olan açlığımızdır. Binlerce yıldır halklar açlık çekiyor... Bu nedenle de direnme hakkımızı kullanmaya karar verdik. Öncelikle adaletsizliğe boyun eğmemek için açlık grevindeyiz. Bu hakkımızı nasıl ve ne şekilde kullanacağımıza bizler karar veririz. Direnme hakkımızı sonuna kadar kullanacağız."

"BİZ KAZANACAĞIZ!"

Tekirdağ Hapishanesi'nde bulunan HHB avukatlarında Engin Gökoğlu da 'adalet açlığı' eylemine başladıkları Tehlikedeki Avukatlar Günü'nde şu ifadelerle seslenmişti: "Tehlikedeki avukatlar gününde açlığımızın yürüyüşünü başlattık. Halkımız adalet aç. Biz de adalet için mücadele ediyoruz. Mesleğimiz, özgürlüğümüz, yaşamımız tehlikede. Hiçbir hak bedel ödemedi kazanılmıyor. Bunu biliyoruz. Bir kez daha biz kazanacağız!"

Kültürel iktidar ve sinema yasası

İktidarı elinde bulunduran ve dolayısıyla onun en güçlü aracı olan devlet aracını elinde tutan sınıf, kültür öğelerinin içeriklerini de belirlemek ve bunun üzerinden emekçi kitleleri şekillendirmek istiyor. Sermaye iktidarı bu genel amaç çerçevesinde kültürü ve sanatı kendi tekeline alarak, toplumsal erkini güçlendirmeye çalışıyor.

Geçtiğimiz haftalarda AKP iktidarı sanatın bir alanı olan sinemaya dönük bir yasa teklifini Meclis'ten geçirmişti. Söz konusu yasa bir hafta önce de AKP şefi tarafından "sanatçı"lar huzurunda imzalandı. (Yasayı imzalamayı adeta bir güç gösterisine çeviren Erdoğan, kendi iktidarına yedeklediği sözde sanatçıları önce Kültür Bakanlığı'nda ağırlattı, ardından da kendi sarayında misafir etti.)

İKTİDARIN KÜLTÜR-SANAT POLİTİKALARINI SÖZDE SANATÇILAR MEŞRULAŞTIRIYOR

Bilindiği gibi bu yasa sinema sanatını tek elde toplayarak, AKP'nin sansür mekanizmasını keskinleştirecek. Egemen sınıfın yeni dönemdeki hedeflerine uygun ürünler üretilecek. İktidar zaten sermayenin iktidarı. Söz konusu "sanatçı"lar artık hem kendileri burjuvalaşmış hem de sanatlarının içeriği ile burjuva kültürünün birer temsilcisi durumundalar. Yasada sıkça sözü edilen ve sorunlarına

çare bulunan yapımcılar sinema alanında tekelleşmiş-sermayeleşmiş, vurgunu vuran büyük yapım şirketleridir... Yani yasayı talep eden de, çıkaran da ve çıkışında alet olan "sanatçı"lar da birbirini gayet iyi bütünüyor. Bu süreçte ne bir işçi-emekçi talebi var ne de işçi-emekçi kesimin çıkarlarından yana olan bir sanatçı... Yani aynılar aynı yerde buluştular ve kendi sanatları adına karar verdiler. Bunu yaparken de toplumca bilinen kimlikleri kullanarak, adeta "Bakin bu yasayı sanatçılarla beraber çıkarıyoruz" izlenimi yaratmaya çalıştılar.

AKP KÜLTÜREL İKTİDAR OLABİLİR Mİ?

Bütün bunlar salt AKP'ye özgü değildir. Bugüne kadar egemenler her vesile ile kendi gerici kültürlerini yaymaya çalışmışlardır. Elbette yalnızca kültür ile iktidar olunmaz. Fakat iktidara gelen sınıf kendi kültürünü topluma yaymaya çalışır. Bu bütün sınıflar için geçerlidir. İktidarı sınıf ele geçirir, kültür ise o sınıfın elindeki bir araçtan ibarettir.

Cumhuriyet tarihi boyunca burjuvazi bir kültür yaratmaya çalıştı. İlk dönemin bazı ileri adımlarının yerini hızla gerici politikalar aldı. '80 darbesi ile burjuvazi kültürde gericileşmeyi daha da hızlandırdı. Popüler ve dinci kültür yaratma konusunda peş peşe adımlar atıldı.

AKP döneminde daha da yoğunlaşan bir kültürel dejenerasyon söz konusu.

Günümüz sanatçıları ve kültürel ürünler üretili. Eskiden beri var olan kültür-sanat insanları da AKP'nin gerici politikalarına biat etmeye zorlandı ve zorlanıyor.

Tabii tüm bu süreçlerde, özellikle '60'lardan sonra işçilerin, emekçilerin, halkın safında yer alan muhalif sanatçılar da iktidara karşı üretimlerini sürdürdüler. Bugüne kadar bu muhalif sanatçılar her daim var oldular ve toplumun belleğine kazındılar. İktidarlara biat edenler ise her zaman emekçilerin lanetine maruz kaldılar.

Bugün artık toplumun bilincinde Yılmaz Güney devrimci, halktan yana bir sanatçı iken, Orhan Gencebay sarayın soytarısıdır. Zaten Gencebay yaşamının hiçbir evresinde işçi-emekçilerin sorunlarını dile getiren muhalif bir sanatçı olmamıştı.

Kısacası AKP bugün için kültür politikaları ile bir grup (bu çok sayıda da olabilir) sanatçı müsveddesini sarayına toplayabilir. Onlara beyaz çay ve ejder meyveli smoothie içirebilir. Fakat emekçiler bugün kendileri ile peynir ekmek yiyen, emekçilerin yanında olan sanatçıları bilip, anacaktır.

Sınıflar savaşına tabi olan toplumlar tarihinde egemenler kendi soytarılarını yaratabilir. Ama emekçi kitleler kendi gündemlerini tutan gerçekçi sanatçıları bilip, onları yaşatacaklardır.

F. DENİZ

Tiyatrocuya tutuklama

İzmir'de KHK ile Aralık 2016'da mühürlenmiş Yenikapı Tiyatrosu oyuncularından Nazlı Masatçı, gerçekleştirdiği bir performans nedeniyle tutuklandı. Vicdani ret gündemli bir eylemde Gogol'un Palto isimli hikayesini oynayan 6 tiyatrocu hakkında "halkı askerlikten soğutmak" iddiasıyla İzmir 20. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından ceza verilmişti. Yenikapı Tiyatrosu oyuncularından Nazlı Masatçı "terör örgütü propagandası" suçlamasıyla yargılandığı dava sonucu tutuklandı. Masatçı 30 Ocak 2019 günü tutuklanarak İzmir Kadın Kapalı Cezaevi'ne gönderildi.

Salda Gölü'ne "millet bahçesi"

Çevre dostu görüntüsü sunmaya çalışan ve bu yönlü manipülasyonlarına devam eden AKP iktidarı, diğer yandan bu görüntü altında doğaya düşman rantçı uygulamalarını sürdürüyor. Diktikleri sarayları ve beton üzerine kurulu rejimlerini doğayı katlederek inşa eden iktidar, şimdi de Burdur'da Salda Gölü'ne göz dikti.

Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, 2 Şubat'ta Burdur'da, saray rejiminin "koruma planı" adı altında hayata geçireceği, göl ve çevresine yönelik talan projelerini açıkladı.

"İstihdamı arttırma", "çevreyi koruma" gibi demagogilerle projelerini süslemeye çalışan Kurum, çevreden turizmle elde edecekleri kârların hesabında olduklarını ifade ederek şöyle konuştu: "Biz burayı Cumhurbaşkanlığımızın dün açıkladığı manifesto çerçevesinde çevreyi korumak adına, şehirlerimizi korumak adına özel çevre koruma bölgesi ilan edeceğiz. Bu ilan çerçevesinde, bulunduğumuz yaklaşık 300 bin metrekarelik alanda Salda Millet Bahçesi yapacağız. Bu da bir ilk olacak. Millet Bahçesi Projesi çerçevesinde buraya gelen turistlerimiz, yapacağımız otoparkta araçlarını park edecek. Geliş gidiş yollarını daha iyi şartlar altında yapmak suretiyle bu bölgeye gelen vatandaşlarımızın bungalov evlerde, kafeteryalarda dinlenmesi, yürüyüş yollarında, gezinti alanlarında gezmesini sağlayacak birçok düzenlemeyi de bu proje kapsamında yapmış olacağız."

Ücretli köleliğe, çifte sömürüye, baskıya karşı

Özgürlüğümüz ve geleceğimiz için sınıfa karşı sınıf!

İşçiler, emekçiler, kardeşler;

Kapitalist toplumda çıkarları birbiriy-le çatışan iki temel sınıf vardır. -Burjuvazi (patronlar) ve işçi sınıfı- devletin bütün mekanizmaları egemen sınıfın, ezilen sınıf üzerindeki çıkarlarını koruma hizmetini görür. Sermayenin hizmetindeki düzen partileri ve bütün kurumlar işçi ve emekçilerin köleliğini derinleştirmekten başka bir işlev görmüyor ve göremez de. Şimdiye kadar hükümet olmuş partilerin pratikleri buna önemli bir kanıttır. Hepsı burjuvaziye hizmette kusur etmemiştir. Şimdi bu hizmetler AKP iktidarı eliyle sürdürülmektedir.

AKP iktidarı, emekçilerden toplanan vergileri, fonlarda biriken milyarlarca li-rayı teşvik paketleri adı altında burjuvalara peşkeş çekiyor. İşçi ve emekçilerin üzerindeki vergi vb. yükler ise sürekli olarak artıyor, temel tüketim ürünlerine ardı ardına zam yapılıyor. Krizin etkilerini gizlemeye çalışan iktidar sosyal, siyasal, kültürel alanlarda da kapsamlı baskı ve saldırıları devreye sokuyor.

ÇARESİZ DEĞİLİZ!

Patronlar ve AKP iktidarı elbirliği yapıp, sömürü ve baskıyı iyice katmerleştiriyorlar. KHK'lar, grev yasakları vb. ile çalışma ve yaşam alanlarımız, köle kamp-larını aratmıyor. Sosyal ve kültürel hayatımız yok denecek kadar sınırlı. Kadın tacizi, tecavüzü, cinayetleri her geçen gün artıyor. Krizi fırsata çeviren patronlar faturayı ilk elden kadın işçilere kesiyorlar. Kadınların üzerindeki çifte sömürü her geçen gün daha ağır boyutlar alıyor...

Bizler insanca yaşamaya yetecek zenginlikler üretiyoruz. Ancak burjuvalar ürettiğimiz zenginliklere el koyuyor. Onlar servetlerini katlarken, biz işçi-emekçilere ise karın tokluğu reva görülüyor. Anayasal bir hak olan sendika üyeliğine başvuran işçiler işten atılıyor, grevler ya-

saklanıyor. Hakkını arayan işçinin karşısına polis copuyla çıkıyorlar.

Kölece çalışma ve yaşam koşullarına mahkum değiliz. Bir avuç para babasının sırtımızdan daha fazla kar elde etmesine karşı çıkmalıyız. Kendi gücümüzün farkına varmalı, kadın-erkek işçi ve emekçiler olarak birlikte mücadele etmeliyiz.

ÖZGÜRLÜĞÜMÜZ VE GELECEĞİMİZ İÇİN TABAN ÖRGÜTLÜLÜKLERİMİZİ KURALIM!

Emeğimiz, onurumuz, geleceğimiz için fabrikalarda, işletmelerde, hayatın olduğu her yerde birlik olmalıyız. Bir araya gelebileceğimiz arkadaşlarımızla mücadele komiteleri kurmalı ve hakkımız olanı elde etmek için mücadele etmeliyiz. Kuracağımız komiteleri havza, kent ve ülke genelinde ortak mücadele programı etrafında birleştirerek sesimizi daha güçlü çıkarma hedefiyle hareket etmeliyiz.

Burjuvaların hizmetindeki düzen kurumları ve partileri karşısına işçi sınıfının bağımsız tutumuyla çıkmalıyız, sahte seçim vaatlerine kanmamalıyız. Bizleri ilgilendiren tüm sorunlarda sınıf çıkarlarımız doğrultusunda taraf olmalı ücretli kölelik düzenine son vermek için mücadele etmeliyiz. Fabrikalarımızdan başlayarak birlik olursak, "söz, yetki, karar" hakkının kendimizde olduğu komiteler kurarsak önümüzde hiçbir güç duramaz. Ancak böylesi örgütlülükler yaratarak sendikalarımızı burjuvazinin ve hizmetindeki sendika ağalarının denetiminden çıkarabiliriz, gerçek işçi sendikalarına dönüştürebiliriz. Gelecek ve özgürlük mücadelemizi daha güçlü verebiliriz. Gecelerinde aç yatılmayan, gündüzlerinde sömürülmeyen bir ülke, bir dünya kurabiliriz.

Bütün duyarlı işçi ve emekçi kardeş-

Panel - Forum

- Kriz, savaş, seçimler... İşçi sınıfının tutumu

- İşçi sınıfının örgütlenmesi ve taban örgütlülükleri

- 8 Mart ve kadın işçilerin mücadelesi

24 Şubat

Pazar 14.00

Nazım Hikmet Kültür ve Sanat Evi

Halide Edip Adıvar Mh.
Darülaceze Cd. No:9/1 ŞİŞLİ

0536 714 62 06

f t BDSP

BDSP

Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu

lerimizi; emek, onur ve gelecek mücadelesini büyütmek için, sendikaları gerçek işçi örgütlerine dönüştürmek için taban komiteleri kurmaya davet ediyoruz. İşçi sınıfının kendi sınıf programı etrafında birliğini güçlendirmenin yol ve yöntemlerini tartışacağımız ve ortak mücadele programı çıkaracağımız "panel-forum"a katılmaya, sesimize ses, gücümüze güç katmaya davet ediyoruz.

PANEL BAŞLIKLARI

* Kriz, savaş, seçimler... İşçi sınıfının tutumu

* İşçi sınıfının örgütlenmesi ve taban örgütlülükleri

* 8 Mart ve kadın işçilerin mücadelesi

Tarih: 24 Şubat – Pazar

Saat: 14.00

Yer: Nazım Hikmet Kültür ve Sanat Evi (Halide Edip Adıvar Mh., Darülaceze Cd. No: 9/1, Şişli)

Tel: 0536 714 92 06

BAĞIMSIZ DEVRİMCİ SINIF PLATFORMU

İstanbul'da panel-forum hazırlıkları

İstanbul'da sınıf devrimcileri, 31 Mart yerel seçimleri ve Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu'nun (BDSP) 24 Şubat'ta gerçekleştireceği "Ücretli köleliğe, çifte sömürüye, baskıya karşı özgürlüğümüz ve geleceğimiz için sınıfa karşı sınıf" panel-forum gündemleriyle toplantı gerçekleştirdi.

İlk oturumda seçim sürecini değerlendiren sınıf devrimcileri seçimlere Marksist bakış açısıyla yaklaşımın önemine vurgu yaptılar. Burjuva düzen partilerinin ve reformist çevrelerin önümüzdeki yerel seçimleri salt AKP'yi geriletmek ana hedefiyle ele aldığına değinildi. İşçi ve emekçilerin yaşadıkları sorunların kaynağında AKP'nin iktidarlaşmış yapısının etkisinin görmezden gelinemeyeceğini fakat asıl olarak düzen gerçekliğinin ve sınıflı toplum yapısının yattığının altını çizdiler.

Sınıf devrimcilerinin işçi ve emekçilerin seçim sürecinde ehlileştirilmek istenen öfkesinin doğru kanallara aktarılması için örgütlenme faaliyetlerine ağırlık vermeleri gerektiği vurgulandı. Seçim dönemi boyunca sınıf devrimcilerinin düzeni teşhir etme, sosyalizm alternatifini yükseltme ve işçi sınıfının örgütlülüğünü büyüme çabasında olacakları ifade edildi. İşçi sınıfının bağımsız devrimci programını güçlü bir biçimde işçi ve emekçilere taşımak gerekliliği vurgulandı.

İkinci bölümde ise ilk bölümle bağlantılı olarak 24 Şubat'ta gerçekleştirilecek panel-forum değerlendirildi. Panel-forumun amacı, hazırlıkları ve hedefleri üzerine yapılan konuşmalarda "sınıfa karşı sınıf" vurgusu öne çıktı.

KÜÇÜKÇEKMECE'DE ÇAĞRILAR

Panel-foruma çağrı afişleri Küçükçekmece'nin emekçi semtlerini, fabrika havzalarını süslüyor.

Sefaköy merkez ve Halkalı fabrikalar caddesinde bulunan metal, tekstil ve petrokimya fabrikaları çevresine panel-forum afişleri asıldı.

Yenibosna Doğu Sanayi çevresinden başlayarak Alevi ve Kürt emekçilerin yoğun olarak yaşadığı Zafer Mahallesi'ne de panel afişleri asıldı.

İkitelli Tatlıses Köprüsü'nde panel broşürleri sabahın erken saatlerinde işçilere ulaştırıldıktan sonra Atatürk Mahallesi içerisinde afiş çalışmaları sürdü.

Liselilere ve işçilere mücadele çağrıları

Sınıf devrimcilerinin işçilere ve gençliğe mücadele çağrıları 4 Şubat'ta İstanbul ve İzmir'de devam etti. İstanbul'da *Liselilerin Sesi*, İzmir'de *Metal İşçileri Bülteni* dağıtımları yapıldı.

İstanbul Kadıköy'de liselilerin okul güzergahında dağıtım gerçekleştirilirken,

birçok liseliyle sohbet edildi. Kadıköy Anadolu Lisesi'nde okuyan bir liseli ile son dönemde okullarında müdürleriyle yaşanan sorunlar üzerine sohbet edildi. Ayrıca Şubat'ta gerçekleştirilecek lise meclisine de çağrı yapıldı.

İzmir'de Aliğa Bakırçay Havzası'nda

bulunan demir çelik fabrikalarına *Metal İşçileri Bülteni*'nin son sayısı ulaştırıldı. Menemen üst geçit, Asarlık, Son Direk servis duraklarında yapılan dağıtımlarda Habaş, İDÇ, Ege Çelik, Kocaer, Özkan demir çelik işçilerine 'Krizin faturasını ödemeyelim' çağrısı yapıldı.

Yandaş sendikaya kolaylık, direnen işçilere zorbalık!

2019 Ocak tarihli sendika üye istatistikleri Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından açıklandı. Buna göre sendikalı işçi sayısı 1 milyon 859 bine, resmi sendikalaşma oranı da yüzde 13.86'ya yükseldi. Sendikalı işçi sayısı Temmuz 2018 dönemine göre 57 bin, Ocak 2018 dönemine göre ise 145 bin artmış oldu. Böylece sendikalı işçi sayısı son 6 yılda yüzde 86 artmış görünüyor.

Son 6 yılın istatistikleri, sendikalaşan 857 bin işçinin 517 bininin Hak-İş'e, 265 bininin Türk-İş'e ve 71 binin de DİSK'e üye olduğunu göstermektedir. Genel işler, savunma ve güvenlik, sağlık ve sosyal hizmetlerde çalışan işçiler genelde yandaş sendikalara üye olmaktadır. 2018 yılında Hak-İş üyesi Hizmet-İş'in üye sayısı 64 bin, Genel-İş'in üye sayısı 21 bin, Belediye-İş'in üye sayısı ise 16 bin kişi artmıştır. Sağlık ve sosyal hizmetler işkolundaki yeni sendikalı işçilerin çoğu Hak-İş'e bağlı Öz Sağlık-İş'e üye olmuştur. Savunma ve güvenlik işkolunda Hak-İş'e bağlı Öz Güven-Sen'in üye sayısı 11 bin, Güvenlik-İş'in üye sayısı 3 bin artmıştır. Bu işkoluları kamu taşeron işçiliğinin yoğunlaştığı işkollarıdır. İktidara yakın Hak-İş'e bağlı sendikalara üye olmuşlardır. Kamuda taşeron işçilerinin "kadroya" geçirilmesi ile bu sayı son dönemde artmıştır. Hak-İş'in sendikalı işçiler içindeki temsil yetisi yüzde 17'den yüzde 37'ye yükseltilmiş, Türk-İş'in yüzde 71'den yüzde 52'ye gerilemiştir. DİSK ise yüzde 9-10 oranında bir

temsiliyete sahiptir.

Her alanda olduğu gibi sendikal alanda da yandaşların önü açılmaktadır. İhale paylaşımında, atamalarda yandaş kayırmacılığı ayyuka çıkan AKP'nin, kamu alanında yandaş sendikasını kollaması şaşırtıcı değildir. Ancak sendikalı üye sayısındaki bu artış diğer işkollarında görülmemektedir.

Kamudaki iktidar olanaklarından yararlanarak üye kaydı yapmak ve işçiden aidat kesmek, hükümete payandalık yapma işlerinin bir karşılığı olarak yeterlidir. Özel sektördeki işkollarında, yandaş sen-

dika olarak referansları olsa da, yine de patronların sendika düşmanlığına devam etmektedir. Hak-İş'e bağlı sendikaların da bunu kırmak için zahmete girdiği söylenemez.

Örneğin Ticaret-büro-egitim işkolunda sendikalı işçi sayısı 17 bin kişi artmasına rağmen Hak-İş'e bağlı Öz Büro-İş'in üye sayısında önemli bir değişiklik olmamıştır. Metal işkolunda 2018 yılı içinde Türk Metal'in üye sayısı 2 bin artarken, Çelik-İş'in üye sayısı 3 bin kişi azalmıştır.

Dikkat çekilmesi gereken bir diğer nokta, inşaat işkolu ve sendikalaşma

oranlarıdır. Bilindiği gibi AKP ile inşaat işkolu, son kriz dönemini saymazsak, büyük bir atılım yapmıştır. Bu işkolundaki istihdam oranlarını AKP'liler propaganda malzemesi olarak fazlasıyla kullanmıştır. Ama inşaat işçilerinin sayıca artışına rağmen bu işkolunda Hak-İş'e bağlı sendikalı işçi sayısında hiçbir artış görülüyor. Öz İnşaat-İş 581 üyeye sahiptir. AKP iktidarı, 3. havalimanı işçileri örneğinde olduğu gibi, bu alanda örgütlenme çalışmalarını yapanları devlet terörü ile susturma yolunu seçmiştir.

Sendikalı işçi sayısının artışı, AKP iktidarının işçi ve sendika düşmanı yüzünü gizleyemez. Hak-İş gibi yandaş ve diğer sarı sendikalara, kıdem tazminatı, asgari ücret artışı gibi gündemlerde iktidara destek açıklamaları yapmaları, işçileri denetlemede kendilerine yardımcı olmaları için, bir yere kadar ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak işçiler insanca çalışma koşulları için sendika haklarını kullanmak istediklerinde, karşılarında sermaye devletini bulmaktadır.

Ne kadar baskı ve zorbalık hüküm sürse de, işçilerin insanca yaşamak için sendikal mücadeleden geri durmadığı görülmektedir. Şu an süren Flormar, Cargill, Sibaş, Babacanlar Kargo, Aydın 'Efeler' direnişi, muayene istasyonu direnişleri gibi pek çok işçi direnişinin nedeni sendikalaşma mücadelesidir. İşçiler sömürüye sessiz kalmamakta, örgütlenme arayışlarını sürdürmektedir.

Bir matbaa fabrikasında sendikal mücadele deneyimi...

Arnavutköy'de bulunan bir matbaa fabrikasında çalışan bir işçiyim. Yaklaşık bir sene önce fabrikada maaşların geç ödenmeye başlanması, zam yapılmaması gibi sorunlardan dolayı bir huzursuzluk başlamıştı. Sekiz ay boyunca zam yapılmamıştı.

KAYNAŞMA VE İLK HAREKET

Düne kadar tartışan, birbirini suçlayan arkadaşlarımızla birlik olmanın yollarını aradık.

İlk olarak yemek yememe protestosu kararı aldık ve kararı uyguladık. Müdürün talebi üzerine yapılan toplantıda ileride zam yapılacağı sözü verildi.

Ancak sözler tutulmayınca tekrar aynı eylemi yapma kararı aldık. Böylece cüzi rakamlarda zamlar yapıldı. "Asgari ücrette zam yapıldı" diye zam bile alamayan arkadaşlarımız oldu. Bu arkadaşlarımız, bir türlü birlik olup hareket etmediler, söylenenleri dinlediler.

SENDİKAYA ÜYELİKLER

Bir pazartesi, bir arkadaşımızın "Bu bizim hakkımız, yasalarda var!" demesiyle, arkadaşlarımızın önemli bir kısmı sendika üyeliklerini başlattı. Ancak bir anda patlak veren bir süreç ile karşı karşıya kaldık. Bir hafta içinde, ne olacağını bilmeden çay paydosunda, serviste, ye-

mekhanede sendika sohbetleri yapan arkadaşlarımız oldu. Tam anlamıyla bilinçli davranmadan, bir hırs ile e-devlet üzerinden sendikalı oldular. Bu arada birkaç toplantı yaptık. Ancak bazı arkadaşlarımız yapılan uyarıları dikkate almadan, önüne gelen işçiyi sendika üyesi yapmaya çalıştılar. Süratle hareket edilen bir süreç yaşadık.

Müdürün sendikalaşma faaliyetimizi duyması üzerine geçerli hiçbir açıklama yapılmadan, "kriz" bahanesiyle 5 arkadaşımız işten atıldı. 19 yıllık arkadaşımızla başlayıp devam eden işten atma saldırısı, içeride kopmalara sebep oldu. Sendikalaşma faaliyetimiz zayıfladı.

PATRONUN ŞAHİDİ OLMUŞUZ!

Atılan arkadaşlarımızdan işe iade davası açanlar oldu. Aramızdaki birliğin zayıflaması, korkuların başlamasına sebep oldu. Atılan arkadaşlarımız için kimin şahit olacağı konuşulurken, bilgimiz olmadan "patronun şahidi" olduğumuzu öğrendik. Müdür, yakınındaki ustaları, bizleri ve daha bilmediğimiz bazı arkadaşlarımızı fabrika lehine şahit olarak göstermiş. Yani anlayacağınız iş iyice çıkmaz bir hal aldı.

Bu durum, işçileri davacılar ve davalı tarafındakiler diye ikiye ayırdı. Bilinçsizlikten ve aceleci sendikalaşma faaliyetimizden kaynaklandı bu sorunlar. Artık biliyoruz ki bilinçli hareket etmek, komite kurarak mücadele yürütmek gerekir.

KÜÇÜKÇEKMECE'DEN BİR MATBAA İŞÇİSİ

Türk Metal ve patron işbirliği klasiği

Türkiye’de işsizler ordusu katlanarak büyümeye devam ediyor. Açıklanan yeni verilere göre son 6 ayda işten atılanların sayısı 1 milyona yaklaştı. Her 4 gençten birinin işsiz olduğu ülkede patronlar ekonomik krizin ağır faturasını işçilere ödetiyorlar. Krizi gerekçe gösteren sermayedarlar şu ana kadar kitlesel işçi kıyımları gerçekleştirdiler. Özellikle kadın işçiler, kadrolu, yüksek maaş alan ya da sendikali işçiler kapı önüne koyuluyor. Ekonomik krizi her yönüyle fırsata çeviren sermaye devleti esnek ve kural dışı çalışmayı yaygınlaştırdı. Ocak 2019 verilerine göre her 100 işçiden 86’sı sendikasız iken, örgütlü fabrikaların çoğuna da sendikal bürokrasi hâkim. Kapitalistlerle işbirliği içerisinde olan bu bürokrat takımı işten atma saldırıları esnasında isim listeleri hazırlıyorlar.

İhanetçi şebekenin başını çekenlerden biri olan Türk Metal çetesi birçok fabrikada patronlarla anlaşarak işten atılacak işçileri belirliyor. En yakın örnek olarak Tuzla’da kurulu Anadolu Yakası Organize Sanayi Bölgesi’nde bulunan Akım Metal fabrikası gösterilebilir. A Grup’a bağlı Akım Metal, Akplas ve Aksem fabrikaları beyaz eşya ve otomotiv sektörüne üretim yapıyor ve bu fabrikalarda Türk Metal yetkili. İŞKUR üzerinden kullan-at işçilik modelinin uygulandığı bu fabrikalarda, yönetimin uzun zamandır kıyım yapma hesapları var. İlk olarak gönüllü çıkış yolunu gösteren patronun 100’e ya-

kın işçinin işine son vereceği söyleniyor. İşçilerin aktardıkları bilgiye göre işten atılacakların listesi Türk Metal ile birlikte hazırlandı.

2018 yılının Kasım ayında Gebze Organize Sanayi Bölgesi’nde Koç Holding’e bağlı Aygaz’da, Sinan Duman adlı işçi Türk Metal ve yönetim ortaklığıyla işten atılmıştı. Türk Metal, işçinin ihbar ve kıdem tazminatı haklarının gasp edilmesine ön ayak olmuştu. Bu hakların gaspı için 5 işçiye yalancı şahitlik teklif etmişti. Aynı şekilde Temmuz ayında onlarca işçi işten atılmış, Çağdaş Çınar adlı işçi fabrika önünde direniş başlatmıştı. Türk Metal temsilcileri Çınar’ın işten atılmasına sebep oldukları gibi direnişe de saldırmışlardı.

Bu son iki örnek haberlere yansıyan

ve yakın tarihte yaşananlar. Ancak MESS uşağı Türk Metal’in sayısız ihaneti mevcuttur.

2015 yılında Çerkezköy’de bulunan Hema Döküm’de, Bursa’da direnişte olan sınıf kardeşlerine destek veren 7 işçi yine Türk Metal’in yönlendirmesi ile işten atılmışlardı. Aynı fabrikada Türk Metal-patron işbirliğinde daha önce de işçi kıyımları yaşanmıştı.

2015 yılında metal işçilerinin kopardığı fırtına sonrasında Türk Metal’in geçek yüzü kitleler nezdinde teşhir olmuştu. Sendika ağalarının özellikle çete mantığıyla hareket edip saldırılar düzenlemeleri karşısında metal işçileri ayağa kalkmıştı. Direniş süreci boyunca gerek hareketin politik ve manevi öncüsü MİB’e yönelik siyasal operasyonlar, gerek öncü

işçilerin “terör” demogjisi ile korkutulması metal işçilerinin hareketini etkilese de Türk Metal bürokratları metal işçilerinden ağır tokat yemişlerdi. Sonrasında örgütlülüğün zayıflaması ile onlarca fabrikada yine Türk Metal-patron işbirliği ile işçi kıyımları yaşanmıştı.

Sendikalar işçi sınıfının burjuvaların anayasasına yazdırdıkları tarihsel kazanımlarından biridir. Ancak günümüzde sendikalar, içerisinde türeyen bürokratlar ile sınıf mücadelesini engelleme misyonunu üstlenmiş durumdadır. İşçilerin aidatları ile oluşturulan fonlar rant alanına çevrilmiş, koltuk kavgası öne çıkmıştır. Türk-İş ve Hak-İş konfederasyonları hem patron hem de AKP yanlısı olarak sınıf mücadelesi içerisinde Truva atı rolü üstlenmektedirler. DİSK ise reformizmin batağına saplanmış, sözde demokrat çizgisi ile mücadeleyi sınırlayan bir yerde durmaktadır.

Sendikaları bu bürokratlardan temizlemek ve gerçek birer mücadele aracına dönüştürmek işçi sınıfının bugünkü ilk görevlerinden biridir. Bunu başarabilmenin yegane yolu ise işçilerin söz-yetki-karar hakkına sahip oldukları taban örgütlülüklerine yaslanarak, sendikaları yeniden sınıf sendikacılığı anlayışına kazanmalarınıdır. Bu görev ertelendiği müddetçe bürokratların sınıfa dair ihanetleri devam edecek, işten atılmaları kadar her türlü kirli oyun burjuvazinin konumunu güçlendirecektir.

KESK Merkez Disiplin Kurulu aracılığıyla başta Eğitim Sen Hatay yönetiminin tamamı olmak üzere çok sayıda KESK üyesine disiplin soruşturması açıldı. KESK yöneticilerinin, Ankara’da Yüksel Direnişçilerinin sendika binasında gerçekleştirdikleri eyleme müdahale etmesi ve direnişçilere şiddet kullanmasıyla tırmanan süreç, karşılıklı yapılan hamle ve açıklamalarla daha da ileri taşındı. Disiplin kurullarının devreye sokulmasıyla da geri dönülmesi çok zor bir sürece girildi. KESK yönetimi, işi, üyelerin sosyal medya hesaplarının takibine ve bu hesaplarda yapılan açıklamalara dayanarak disiplin soruşturması açmaya kadar vardırdı.

KESK yönetimine sorunların bu şekilde çözülemeyeceğini, politik tartışmalarda disiplin kurullarının işletilemeye-

KÇB: KESK yönetimini kınıyoruz

ceğini bir kez daha hatırlatırız. Üyelerin ve yöneticilerin KESK politikalarını eleştirmeleri en tabii hakkıdır. Bu eleştirilerin şiddeti, eleştirilerde tüketilen sözcükler ve üslup ne olursa olsun disiplin kurulu işletilemez, KESK yönetimi birleştirici ve yapıcı davranmak zorundadır.

KESK yönetiminin ihraçlar karşısında doğru bir politika oluşturamadığı, bırakın direnişe geçmeyi mevcut direnişleri dahi görmezden geldiği -ki bu durum kendi çatısı altında yapılan İstanbul KHK direnişi için dahi geçerlidir- herkesin malumudur. Eleştiriye karşı politik olarak cevap vermek yerine eleştirenlere saldırmak ve onlara mobbing uygula-

mak KESK yönetiminde giderek bir politika haline gelmektedir.

KESK yönetimi disiplin kurullarını devreye sokarak mevcut durumu daha da içinden çıkılmaz, onarılamaz bir hale sokmuştur. Bizler bu soruşturulmaları bir tasfiye girişimi olarak görmekteyiz. **Kamu Çalışanları Birliği** olarak bir kez daha KESK yönetimini bu tutumundan dolayı kınıyor ve yönetimi bu tutumdan vazgeçmeye, soruşturmaları geri çekmeye çağırıyoruz.

DİSİPLİN KURULUNA VERİLENLER

Eğitim Sen Hatay Şube’den:

Deniz Ezer Şube Başkanı
Sabah Aras Şube Sekreteri
Hızam Hasırcı Örg. sekreteri
Eylem Uysal Eğitim Sekreteri
Ahmet Korkmaz Hukuk Sekreteri
Pelin A. Yeşil Şube Kadın Sekreteri
İki üst kurul delegesi
Eğitim Sen Hatay eski yöneticileri Ayhan Erkal ve Yusuf Mengille.
Çetin Koçyiğit Eğitim Sen Kars
Halil Top Eğitim Sen Çorum
Nursel Tanrıverdi Eğitim Sen İstanbul (Bakırköy direnişçisi)
Emre Kesikhal BES-Ankara
Acun Karadağ Eğitim Sen Ankara (Yüksel Direnişçisi)
Nuriye Gülmen Eğitim Sen Konya (Yüksel Direnişçisi)

KAMU ÇALIŞANLARI BİRLİĞİ

5 OCAK 2019

DERİTEKS'in Binali Yıldırım'la kahvaltılı toplantısı üzerine

H. Eylül

AKP hükümeti sermaye düzenini ve kendi geleceğini güvenceye almak amacıyla çok yönlü hamleler yapıyor. Toplum sahte kamplara bölmek bu amacın bir parçasıyken, kendine yakın görmediklerini baskıyla, zor yoluyla sindirmeye çalışıyor. Bununla da yetinmiyor, karşı kampta görünenleri ya tarafsızlaştırmaya ya da itibarsızlaştırmaya çalışıyor.

Hizaya çekmeye çalıştığı "muhalifler" mahkeme kapılarına getirilirken, biat etmeye meyilli olanları kendi kapısına getiriyor, sarayda ağırlıyor. Moral değerleri yıkmak için ise "sol" tandanslı figürlere tetikçi yandaş basın organlarında yer veriyor. Sabah "gazetesi" bu rolü canhıraş şekilde yerine getiriyor. Kimisi bu tuzağı görerek kendisine gelen böylesi teklifleri baştan reddediyor, kimisi ise oyunun bir parçası oluyor, düşkünleşiyor.

Sermaye iktidarının bu kirli ve planlı ilgi ağı elbette sadece akademi ve sanatçı çevreleriyle sınırlı değil. AKP temsilcilerinin işçi sınıfının bilincini bulandırmak için yandaş ve sarı sendikaların genel kurul toplantılarında boy göstermekten geri durmadıklarını biliyoruz. Zaten bu tip sendikalar AKP iktidarınca açıktan sahipleniliyor ve destekleniyor.

AKP iktidarının "muhalif" kesimle bilinen amaçları çerçevesindeki temaslarından biri de geçtiğimiz günlerde yaşandı. Binali Yıldırım, DERİTEKS'in Tuzla Belediyesi Ay Yıldız Sosyal Tesisleri'nde düzenlediği kahvaltılı programında sendika yönetici ve üyeleriyle bir araya geldi. Ancak ne ilginçtir ki bu kez talep DERİTEKS'ten geldi. Sendikaların da duyurduğu bu kahvaltılı buluşma Tuzla tersanelerinde 2 işçinin iş cinayeti nedeniyle hayatını kaybetmesinin hemen sonrasında denk geldi. AKP'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayı olan Binali Yıldırım'ın işçilere vereceği vaatlerin gerisinde ne olacağını bilmek herhalde çok zor olmasa gerek. DERİTEKS yönetiminin de bunu bilmiyor olması imkânsızdır. Türk-İş konfederasyonu içinde olan bu sendikaların geçmişinin mücadelelerle dolu olduğu, yönetiminde bulunanların kendilerini "devrimci-demokrat" olarak tanımladığı biliniyor.

Ortaya çıkan bu fotoğraf karesi toplumsal hafızalarda bütünün küçük ama önemli bir karesi olarak yer etmiştir. Sarayla yan yana çektilen resimler gibi bir

Görünen odur ki Kazlıçeşme'nin mücadele yolu Türk-İş koridorlarında tüketilmiştir. Bu koridorlarda diyalog yöntemlerinin cazibesine kapılınmıştır. Baraj sorunundan işçisi sınıfının diğer hak temelli sorunlarına kadar çözüm yolu oldukça açıktır.

değer gösterilmiştir. DERİTEKS üyeleri, sendikaların sosyal medya hesaplarından haklı olarak tepki göstermişler, öfkelerini belli etmekten çekinmemişlerdir. Sermayenin keskin kılıcı olarak görülen AKP ve onun temsilcileriyle aynı fotoğraf karesinde bulunmanın hâlâ önemli bir toplumsal kesim için tepki uyandırıyor olması ise oldukça anlamlıdır.

Bu tepkilerin basıncıyla DERİTEKS yönetimi, durumu düzeltmek isterken, yapılanın tesadüf olmadığını gösteren bir açıklama yapmak zorunda kaldı. DERİTEKS yönetimi, Binali Yıldırım ile buluşmalarını esas olarak %1'lik baraj sorununa çözüm bulmak amacıyla gerçekleştirilmektedir. Bu açıklama ile davetin bizzat DERİTEKS yönetimi tarafından yapıldığı belirtilerek ek olarak şunlar söylenmiştir:

"Sendikamızın ve üyelerimizin sıkıntı ve sorunlarını dinlemek üzere kendisine davette bulunulmuştur. Meclis Başkanı Binali Yıldırım'ın sendikamızın davetine olumlu bakması üzerine bir program hazırlığı yapılmış ve bu programa sendikamızın yönetici, işyeri temsilcileri ile üyelerinin olduğu 250 işçinin katılımı sağlanmıştır. Sendikamız bu programda sadece kendi sorunlarını değil, Tuzla bölgesinde diğer sektörlerdeki yaşanan işçi sorunlarını ve bölgemizdeki kentsel dönüşümün işçi ve emekçiler üzerindeki

etkilerini de içeren önemli bir sunum hazırlamış, bunu kürsüde anlatmış ve aynı kapsamda bir dosya hazırlamıştır."

Oysa sermaye sınıfının çıkarları için DERİTEKS'i de etkileyen %1'lik işkolu barajını çıkaran zaten AKP'dir. O halde çözüm yolunun, böylesine "diyalog" yöntemleri olamayacağı gayet açıktır. İşçi sendikalarının bir şekilde devletle, şu durumda onun dümeninde bulunan AKP hükümeti ile muhatap olması bir takım nedenlerden kaynaklı anlaşılır olabilir. Ancak yine de öncelikle birçok mücadele yönteminin hayata geçirilmiş olması gerekir. DERİTEKS'in benimsediği "Birlik, Mücadele, Zafer" şiarındaki eylem çizgisi, baraj sorununun çözümü için mücadele yöntemi olmayacaksa daha ne olacaktır?

Seçim öncesi, AKP adayını işçiler karşısında kürsüye çıkarmanın, işçilere alkışlatmanın nasıl bir mantığı olabilir? Kaldı ki bir işçi sendikası olarak DERİTEKS'in doğrudan muhatabı en açık ifadeyle Aile, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı değil midir? "Dosya sunmak" gibi bir bürokratik prosedür için bu bakanlık değil de neden meclis başkanlığından istifası beklenen ve devletin kendi hukukuna göre de zaten istifa etmesi gereken, AKP'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayı olan Binali Yıldırım tercih edilmiştir? Hem de seçimlere az bir süre

kalmışken! Böylesine sonuçsuz, bürokratik bir yol izlenmesi koşullarında bile DERİTEKS'in muhatabının Binali Yıldırım olmasının geçerli hiçbir izahı olamaz. Böyle bir görüntü ne uğruna tercih edilmiştir? Feda edilenin, daha doğrusu heba edilenin bir mücadele geçmişi olacağını bilmemek mümkün müdür?

İşçi sınıfına saldırıların en yoğun yaşandığı bir zamanda bunun sorumlularından olan AKP ile DERİTEKS'in aynı karede görünmesi DERİTEKS için pek hayra alamet değildir. Bu yazının temel konusu, bahsi geçen sendikaların bir bütün olarak sendikal anlayışı, çizgisi, pratiği olmamakla birlikte elbette bu fotoğrafın işaret ettiği gerçekler de göz ardı edilecek değildir.

Görünen odur ki Kazlıçeşme'nin mücadele yolu Türk-İş koridorlarında tüketilmiştir. Bu koridorlarda diyalog yöntemlerinin cazibesine kapılınmıştır. Baraj sorunundan işçisi sınıfının diğer hak temelli sorunlarına kadar çözüm yolu oldukça açıktır.

Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihi, uzlaşmacı, diyalogcu yöntemleri aşmış nice örneklerle doludur. Kazlıçeşme'den Greif İşgali'ne sayısız direniş örneği vardır. İşçi sınıfının kazanımı böylesine direniş örneklerini çoğaltmakla, fiili meşru mücadele yolunu izlemekle mümkün olacaktır.

İşçi sınıfı, DİSK'i yaratan fiili-meşru mücadele çizgisini kuşanmalı!

Sermaye devletinin işçi sınıfını denetim altında tutmak, sosyal ve siyasal mücadelelerden alıkoymak için kullandığı Türk-İş bürokrasisine karşı tabandan yükselen mücadelenin itilimiyle, 13 Şubat 1967 tarihinde kurulan Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun (DİSK) 52. kuruluş yıldönümündeyiz.

DİSK'in kuruluşuna giden süreç ve kuruluşundan bugüne kadarki evrimi, işçi sınıfı için önemli dersler taşıyor. Öte yandan da başından bu yana DİSK'e egemen olan siyasal anlayışların ve yaratıkları bürokrat çizginin çok daha ileriye gidebilecek bir mücadeleyi nasıl da düzen sınırları içinde tutabildiğini anlamak açısından önemli veriler sunuyor.

TABANDAN YÜKSELEN MÜCADELE VE DİSK'İN KURULUŞU

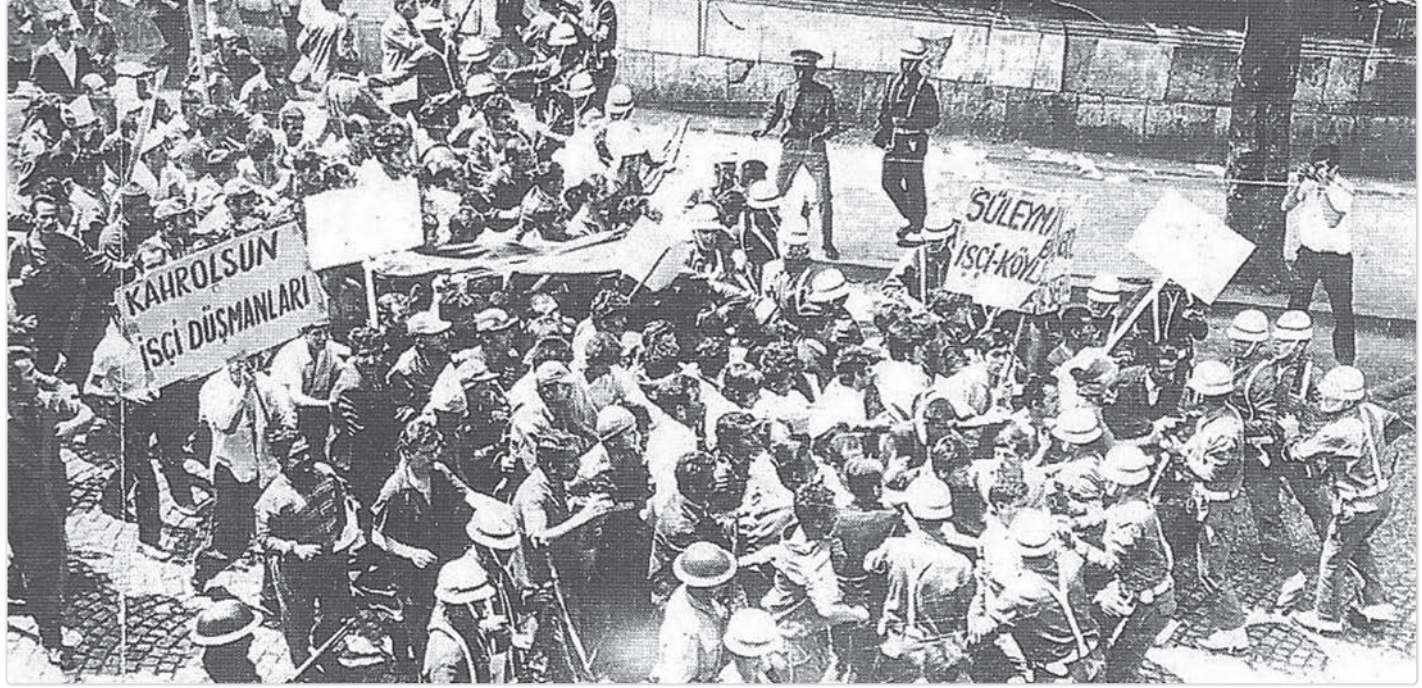
Türkiye'de 1946 yılında "çok partili rejime" geçiş ile birlikte 1938'de getirilen sınıf temelli örgütlenme yasağı kaldırılmış ancak toplu sözleşme ve grev yasağı yerli yerinde bırakılmıştır.

İlk sendikal örgütlenmelerle birlikte işçi sınıfını tam denetim altında tutmak için sermaye devleti 1952'de Türk-İş'i kurmuştur. Türkiye'de sanayinin gelişmekte olduğu 1960'lı yıllar, sendikal örgütlenme ve sınıfsal mücadelelerin de ivmelenmesine sahne olmuştur. Grev ve toplu sözleşme hakkı için 1961'de ivme kazanan mücadele 100 bin işçinin katıldığı Saraçhane mitingi ve sonrasında ise grev hakkının fiili grev ile kazanıldığı Kavel Direnişi ile taçlanmıştır.

Kavel Direnişi sırasında Türk-İş'in mücadele karşısında aldığı tutum, sınıfın tabandan yükselen basıncı üzerinden 23 sendika başkanı ve 45 yöneticinin ortak bir açıklamayla konfederasyonla ilişkilerini kesmesi sonucunu doğurdu.

İşçi sınıfı fiili-meşru mücadele çizgisiyle mücadelesini sürdürürken, 1966 yılında Paşabahçe grevi karşısında Türk-İş'in izlediği ihanet çizgisi ayrışmayı daha da keskinleştiren bir rol oynadı. Türk-İş yönetimi işçilere eylemi sonlandırma çağrısı yaparken, Petrol-İş, Maden-İş, Lastik-İş, Basın-İş ve Tez Büro-İş sendikaları "Paşabahçe Grevini Destekleme Komitesi"ni kurdukları için geçici sürelerle konfederasyondan ihraç edildiler.

Sınıfın mücadelesi kesintisiz bir şekilde sürerken, T. Maden-İş Genel Başkanı

Kemal Türkler, Lastik-İş Genel Başkanı ve TİP Ankara Milletvekili Rıza Kuas, Basın-İş Genel Başkanı İbrahim Güzelce, T. Gıda-İş Genel Başkanı ve TİP Tekirdağ Milletvekili Kemal Nebioğlu ile T. Maden-İş (Zonguldak) Genel Başkanı Mehmet Alpdündar tarafından 13 Şubat 1967'de DİSK'in kuruluş dilekçesi verildi. DİSK'in ilk genel başkanı Kemal Türkler oldu.

Bu tarihten itibaren DİSK'i etkisizleştirmek için sermaye devletinin saldırıları kesintisiz sürdü. İşçi sınıfı 1970'te 15-16 Haziran Direnişi ile bu saldırılara karşılık vermiş, DİSK'e karşı çıkarılmak istenen yasa geri çekilmiştir. Ancak 12 Eylül askeri faşist darbesiyle kapatılan ve yasaklanan DİSK, 1992 yılında faaliyetine bırakıldığı yerden yeniden başlamıştır.

DÜZEN SINIRLARINI AŞAMAYAN ANLAYIŞLARIN DİSK'E HAKİMİYETİ

Kuşkusuz ki DİSK'i var eden, işçi sınıfının tabandan büyüttüğü fiili-meşru mücadele çizgisidir. Ancak ne yazık ki kurulduğu andan itibaren sendikanın yönetimine egemen olan TİP çizgisinin düzenin sınırlarını aşmaktan uzak ufku, aynı şekilde sonrasında sendikaya egemen olan TKP çizgisi ile de devam ettirilmiştir.

Gelinen aşamada CHP'nin arka bahçesine çevrilen DİSK, konfederasyon başkanları tarafından milletvekilliğine giden bir basamak olarak kullanılıyor. Bugün DİSK'i ve ona bağlı sendikaları işçilerin en basit ekonomik ve sosyal talepleri

için dahi mücadele etmekten aciz bir konuma getiren bir bürokratik kastaşma oluşmuştur. Bu bürokratik kast kuşkusuz ki kuruluşundan bu yana DİSK'e egemen anlayışların hep birlikte var ettikleri bir yapıdır. 12 Eylül darbesinin yarattığı yıkım da bu anlayışın sendikalara egemen hale gelmesini perçinlemiştir.

İşçi sınıfı geçmiş mücadele birikimi ve '89 Bahar Eylemleri ile birlikte üzerindeki ölü toprağı atmaya başlasa da düzenin sınırlarına hapsolmuş söz konusu bürokratik kast, yükselen sınıf mücadelesini 15-16 Haziran'da Kemal Türkler yönetiminin yaptığı gibi dizginleyen ve mücadeleyi düzen sınırları içinde tutan bir pratiğin temsilcisi olmuştur.

Düzenle tam uyum içinde hareket eden DİSK'teki "çağdaş sendikacılık" anlayışı bugün Greif işçilerine ihanet eden sendika ağalarını barındıran, silahla tehdit ettiği işçi tarafından öldürülen mafyavari Lastik-İş Başkanı Abdullah Karacan gibi unsurları sahiplenen, kendisine muhalif olan ve eleştiren işçileri ve sendika temsilcilerini işten attıran Birleşik Metal-İş tablosunu ortaya çıkaran bir hale gelmiştir. Bu anlayışlar işçi sınıfının bu mücadele mevziisini çürümeye doğru sürüklemektedir.

Türkiye'de işçi sayısının 2 milyon 437 bin olduğu 1960 yılında üye sayısı 100 bin olan DİSK'in, bugün (Ocak 2019) işçi sayısı 5 kat artarak 13 milyon 411 bin 983'e çıktığı halde, sadece 171 bin 428

üyesi olması da bizzat DİSK'e egemen bu çizginin yarattığı bir tablodur.

Ayrıca DİSK'e bağlı 19 sendikadan sadece 5'i bugün toplu sözleşme yapacak üye sayısına sahip. Yıllardır var olan kimi sendikaların üye sayısı ise 300'ün altındadır. (Kamuda taşeron düzenlemesiyle CHP'li belediyelerde Genel-İş'e üye yapılan ancak 2020'ye kadar TİS'ten ve sosyal yardımlardan yararlanamayan binlerce işçi olduğunu, e-devlet üzerinden üye olan ama işyerlerinde hiçbir örgütlülük olmayan işçileri de bu verileri okurken atlamamak gerekir.)

***

Kuruluşunun 52. yılında işçi sınıfı DİSK'i var eden taban örgütlülüğü ve fiili-meşru mücadele çizgisini kuşanarak, devlet güdümündeki Türk-İş'ten kopuşu sağlayan tabanın yolundan gitmeli, uzlaşmacı-işbirlikçi anlayışlara karşı mücadele çizgisini referans almalıdır.

Greif işçilerinin 60 günlük işgal deneyimleri ve Metal Fırtına sürecini yaratan metal işçilerinin ortaya çıkardığı mücadele tablosu tam da DİSK'i var eden fiili-meşru mücadele çizgisini devam ettirmiştir. İşçi sınıfı dünden bugüne bu mücadele deneyimlerinden öğrenerek sendikalara egemen bu geri anlayışları parçalamak için harekete geçmelidir.

Kaynak

Devrimci bir DİSK için... Devrimci sınıf mücadelesini yükseltelim! / Kızıl Bayrak

Sanatçı diliyle Alman Devrimi'nde Bremen...

Silahlanmış işçilerin sosyal

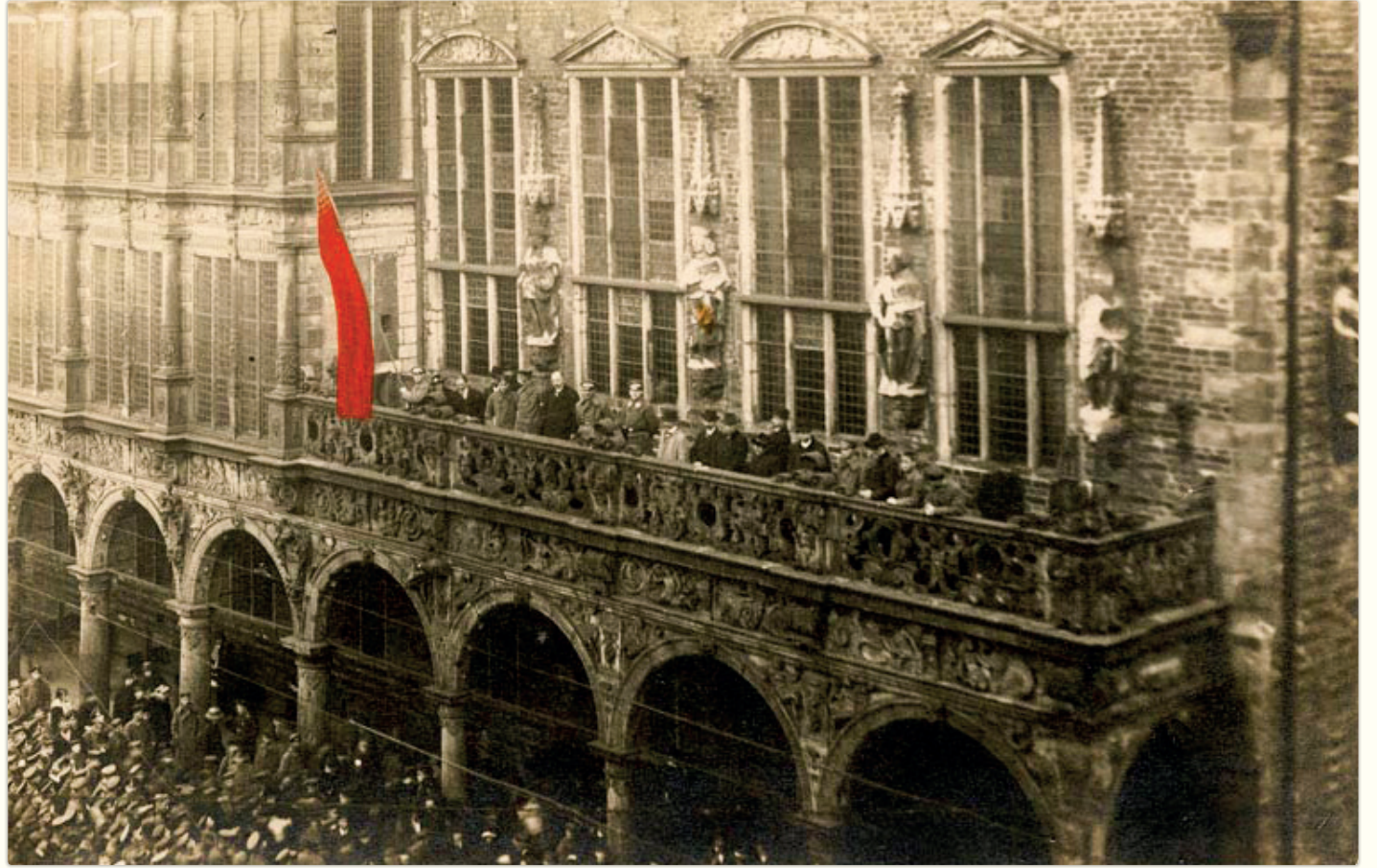
Ünlü sosyalist Alman yazarı **Peter Weiss**'ın (1916-1982) en son kitabı **Direnmenin Estetiği**, roman kurgusu içinde kaleme alınmış çok yönlü, çok boyutlu, tümüyle kendine özgü, alabildiğine hacimli ve o ölçüde yoğun bir eser. Onu Türkçe'ye kazandıran çevirmenler eser hakkında şu değerlendirmeyi yapıyorlar:

"**Direnmenin Estetiği**, solun tarihsel yeriyle hesaplaşan sosyalist bir yazarın gözünden Batı'nın kültür tarihi olarak değerlendirilebilecek; temaları ve yapısı bakımından derinlikli ve yoğun bir belge-roman. ... Peter Weiss'in bu romanı, 1937-1944 arasındaki anti-faşist direnişi ve bu direnişin içinde yer alan gerçek kişilerin öykülerini/yaşantılarını merkez alarak, isimsiz bir Ben Anlatıcı'nın (sınıf bilincine sahip aydın bir işçinin) bakış açısıyla, tarihi, Antik Yunan'dan bu yana sanat ve siyaset düzlemlerinde yeniden kuran bir metin. Direniş ve sınıfsal mücadele motifi çerçevesinde solun tarihinin (yazarının sözleriyle "sosyalizm adına yapılmış hatalar"ın) ve sanatın toplumsal işlevinin sorgulanması, metinde iç içe geçen iki temel düzlem." (Çevirmenlerin sunuşundan...)

Bu çok hacimli kitaptan buraya ancak çok sınırlı bir biçimde aldığımız parçalar, Alman Devrimi ve onun Bremen cephesiyle ilgili tarihsel bilgilerimizle örtüşüyor. Fakat Peter Weiss eserinde bunu bize sanatçı dili ve duyarlılığıyla, kendine özgü bir kurgu içinde etkili bir biçimde sunuyor. Peter Weiss'in Alman Devrimine ilişkin değerlendirmeleri ayrıca dikkate değer. Kısa ömürlü Bremen Sosyalist Cumhuriyeti ile ilgili olarak sunduğumuz öteki metinlerle birlikte ilgiyle karşılanacağını umuyoruz.

***

Bremen Sosyalist Cumhuriyeti, Berlin'deki Spartakist Hafta günlerinde, 10 Ocak 1919'da, komünistlerin önderliğindeki silahlanmış işçilerin gücüyle ve USPD'nin desteğiyle ilan edildi. Yaklaşık dört hafta sonra, 4 Şubat'ta, SPD'li hükümetin tam desteğindeki Freikorps'lar tarafından ezildi. Bu denli kolay ezilmesinde SPD'nin açık ihaneti kadar merkezci USPD'nin ihanete varan yüz çevirmesinin de önemli bir payı vardı. Rosa Luxemburg'un geçen sayı yayınladığımız son makalelerinin de tanıklığı gibi, USPD

yönetimi bu tutumu önce Berlin'de ve ardından Alman Devrimi boyunca neredeyse hemen hemen her yerde tekrarladı. Lenin'in Kautsky çizgisindeki Merkezci oportünizmi esas hedef haline getirmekteki isabetli tutumunu Alman Devrimi deneyimi de kendi yönünden doğruladı. Aynı gerçeği Rosa Luxemburg 11 Ocak 1919 tarihli makalesinde şöyle dile getirmişti: "Almanya'da sermaye sınıfıyla karşı karşıya gelmek, ilk etapta burjuvazinin koruyucu siperi olan Scheidemann-Ebert'lerle hesaplaşmaktan geçmektedir. Scheidemann'larla hesaplaşma ise, Ebert-Scheidemann'ların koruyucu siperi olarak hareket eden USPD'nin tasfiye edilmesini gerektirmektedir." (**Liderlerin Başarısızlığı**).

***

Başlık, metinde kullanılan "Kızıl Kentimiz" ifadesinden hareketle tarafımızdan konuldu. Orijinal metinde yazar, tercih ettiği yazım tekniği çerçevesinde, çok seyrek olarak paragraf kullanıyor. Biz seçtiğimiz bölümleri belli paragraflara ayırmayı buradaki amacımıza uygun bulduk. Kitabın ilk baskısı Yapı Kredi Ya-

yınları (2005), son iki baskısı ise İletişim Yayınları'na (2013-2014) yapıldı.

Kızıl Bayrak

***

Gençliğinden beri sosyal demokrat olan, Avusturya İmparatorluğu'nda savaş karşıtı propaganda yaptığı gerekçeyle, Macaristan'da doğup büyüdüğü yer olan Nagy Emöke'nin tek siyasi tutuklusu unvanını kazanan babam bindokuzyüzonaltı baharında ağır yaralı olarak cepheden Almanya'ya götürülmüş, askeri hastaneden taburcu olup çürüğe çıktıktan sonra Bremen'e yerleşmişti. İşte ben de burada sekiz Kasım bindokuzyüzonyedide doğmuştum. Babam Weser tersanesinde iş bulmuş ve işçi Eğitim Derneği'nde sürdürdüğü etkinlikleri aracılığıyla Spartakistler Birliği'yle yakınlığı olan Arbeiterpolitik gazetesiyle ilişki kurmuştu. Kasım bindokuzyüzonsekizde Liebknecht'in Sosyalist Cumhuriyet'i ilan etmesinden sonra Berlin'e gelmiş, sonra yeniden Bremen'deki devrimci ayaklanmalara katılmış, yirmili yıllarda kendi çabası ve çalışmalarıyla mühendislik diploması almış, ancak mesleki yükselme

olanağı bulamamış, işyerinde ön ayak olduğu teknik yeniliklerden dolayı terfi edip Berlin'e gideceğimiz zamana kadar tersanelerde işçi olarak çalışmaya devam etmişti. (s. 41)

Zihnimde birikmiş olan başlangıca ait malzemenin yığıldığı benim bu sınırlı ve durağan dünyanın üstüne babamın yaşantıları geliyordu. Tüfeklerin ve mükemmel tüfeklerin yayılım ateşini, havan toplarının gürültüsünü duyduğumda bir yaşlarındaydım, ama izlenimler bana sonradan anlatılanlarla bilinçli hale gelmişti ancak. Annem, kucagında da ben, dört Şubat bindokuzyüzon dokuzda sabahın erken saatlerinde pencereden iç savaşın çatışmalarını izlemişti. Neustadt kışlasındaki askerlerin hâlâ bizim saflarımızda mı olduğunu yoksa habercilerden duyduğumuz gibi kentlin iç kısımlarını işgal edip Neustadt'a sızan beyaz muhafızlara mı katıldıklarını bilmiyorduk, dedi babam. Weser Köprüsü'ndeki birliklerimiz hazırды, biz Kaiser Köprüsü üzerinden tersanedeki işçi Konseyine ulaşmaya çalışıyorduk, Stephani Kapısı'ndan geçiş kesmek üzere askeri bir birliğin yolda

İst “Kızıl Kent”i

Peter Weiss

olduğu söyleniyordu. Babamı dinlerken gözümün önüne kışla geldi. Exerzier Meydanı'nı çevreleyen kırmızı tuğlalı yapılar, parmaklıkların önüne dizilmiş kara ağaçlar, büyük kapı, ortadaki gezi yolu, iki yarımındaki tramvay raylarıyla Grosse Bulvarı gözümün önündeydi, çatışmaları yüreklendirmek için liman bölgesindeki hiç susmayan fabrika sirenleri geldi kulağıma. Kentin iç kısımlarından gelen Serbest Birlikler (Freikorps) Martini Caddesi üzerinden Kaiser Köprüsü'ne ilerlemişlerdi. Sankt Pauli'nin mahallinde Johannis Caddesi'nde ateş açılmış, yan sokaklardaki ayaklanmacılar, ikmal yolları kesilmiş olan devrimciler çatıların ve bahçe duvarlarının üstüne çıkarak geri çekilmeye başlamışlardı, resim bütün berraklığıyla gözümün önündeydi artık, bir zamanlar evimizin penceresinden bakarak ne olup bittiğini anlamadan kaydetmiştim o sahneyi, babam, çatılardan sürünerek tipiye dönüşen karın altında ağaçlara atlayıp aşağı inenler arasındaydı, nasıl yavaş yavaş sahildeki kayalıklardan Grosse Bulvarı'na püskürtüldüklerini, tayfaların koruma ateşi altında köprü'nün parmaklıklarına yaslanarak ilerleyişlerini anlatırken, ben başımın üstünde köprü'nün altını, görüyor, mayınların sesini duyuyordum, patlayan bir gaz borusundan çıkan mavi alev çizgisi hızla ilerliyordu, Weser Köprüsü'nün öbür ucundaki işçiler bozguna uğramışlardı, dedi babam, el arabalarından, sandıklardan, kalaslar ve döşeklerden yaptıkları barikatların üstünü kapkara bir duman kaplamıştı, bizler henüz Kaiser Köprüsü'nün ortasında siper almış vaziyetteyken katedral çanları karşı devrimin zaferi için çalmaya başlamıştı bile. (...) Babamın yüzü tiksinti ya da öfkeden değişti, bütün gün ve gece boyunca çatışmalar devam etti, dedi. Babamın içinde bulunduğu grup karşı kıyıya, Stephani Kapısı'na ve her köşesini çok iyi bildikleri rihtime ulaşmayı başarmıştı. Tersane düşman birliklerinin eline geçmişti, ama yeni bir saldırı için biraraya gelinirken babamı Gröpelung'de bir hangarda kurulan seyyar ilkyardım hastanesine götürmüşlerdi, geçici sosyal demokrat yönetimin, Halk Temsilciler Konseyi'nin, Asker ve İşçi Konseylerinin dağıtılması sürecini tamamladığı günlerde babam da başka yaralılarla birlikte

orada yatıyordu. (s. 100-01)

Bremen'deki Şubat günlerini düşündüğünde babamın, omuzlarında başa çikamadığı bir yük hissettiği belli oluyordu. İşte, Neukirch Nakliyat'ın ahırdan bozma hangarı, işte işçilerden yana olan tek doktorun kurşunu çıkardığı omzundaki kanlı ve etine yapışmış bandaj. Arabasındaki çocuğuyla bir kadın, polis kordondundan geçebilmişti, annem üstümdeki battaniyenin altına birkaç havuç ve bir somun eklemek koymuştu, her akşam babamı görmeye geliyordu, babam bir hafta sonra işçiler ve denizcilerin yeniden işgal ettiği tersaneye döndü.

Kentte burjuvazi gücünü yeniden sağlamlaştırmayı başarırken görev başındaki son devrimci birliği olarak burada yaklaşık iki ay daha dayandılar. Bu eşitsiz mücadele bütün açmazıyla babamın içinde yaşıyor, her defasında taşımak zorunda olduğu ağır bir yük gibi karşısına çıkıyordu. Sosyal demokrat Friedrich Ebert'le devrimci önderlerden Karl Liebknecht'in birbirlerine karşı ilan ettikleri iki ayrı cumhuriyetle birlikte çifte iktidar günlerinin yaşandığı Kasım ve Aralık tıpkı St. Petersburg'daki günler gibiydi, orada da bir yıl önce silahlı işçiler caddelerden geçerken kafeler, sinemalar, tiyatrolar tıklım tıklımdı, gördüğümüz resimlerde, yanlarında devrimin adının anılmasını dahi kendilerine hakaret gören insanlar faytonlarla geziyorlardı. Oysa bizde onların ayaklarının altındaki zemini çeken şafak vakti gelmedi, dedi babam. On Ocak'ta Bağımsız Sosyalist Cumhuriyet ilan edilen Kızıl Kentimizin yanı sıra burjuvaların, tüccarların, dünya ticaretinin kenti de varlığını sürdürmeye devam ediyordu.

Yetmiş beşinci piyade alayı cepheden dönüp yeni yılın ilk gününde Bremen'e girdiğinde, alay komutanı binbaşı Caspari ayaklanmanın bastırılması ve meclisin yeniden işletilmesini sağlamakla görevlendirilmiş bulunuyordu. Bayram giysileri içindeki burjuvazinin yeni yılın gelişini kutladığı Columbus Otel'i'nin pencerelerinden ve Hillmann Otel'i'nin verandasından bakıldığında havada salladıkları kılıçlarıyla subayların eşlik ettiği askerlerin, kurtarıcıların geldikleri görülüyordu. İstasyon meydanından başlayarak tezahüratla karşılandılar. Nasıl ki kent

oğulları tüfeklerine takılan güllerle İmparatorluk için fetihe çıktılarsa, savaştan sağ dönenler de büyük burjuvaziye korumaya razı oldukları için çiçek yağmuruna tutuluyordu.

Komuta kademesinin, devrimcilerin elindeki kışlaya engellenmeden girmek talebi üzerine kente giren askerleri pazaryerinde, o zamana kadar ayakta kalabilen başka bir güç daha karşıladı. Otel müşterileri tarafından kendilerine sunulan şampanya kadehlerini boğazlarından aşağı boşaltmalarının hemen ardından karşılarında devrimci asker konseyini bulmuşlardı, belki dayanışma duygusuna kapılıp sınıf bilinci kıvılcımının çakacağı bir anda kışlaya gitmeden önce silahlarını devrimci birliklere verebilmişlerdi.

Asilzadelerin parklarda gezindiği, tüccarların sıcak villaların keyfini çıkarıldığı, buna karşılık aç insanların buz gibi işçi evlerinde donarak oturduğu, devrimi sürdürmekteki sarsılmış kararlılığın karşısına geleneksel inatçılığının çıkarıldığı bu kent artık bakanların ve generallerin planlarını kurdukları masalarda saldırının hedefiydi, dedi babam. Gerekli talimatlar, saraçlık ve birahane işletmeciliği yaptığı günlerin anısına Bremen'e gönlünde ayrı bir yer veren Ebert'ten çıkarak, bir zamanlar çocuk arabası üreten bir fabrikada sepet işlerini yapan, Orman İşçileri Birliği'nden kütük ticaretine terfi eden, Kielli denizcilerin ayaklanmasının bastırılmasından sonra Berlin'e çağrılıp Savunma Bakanlığına getirilen Noske'ye ulaşıyor, onun üzerinden dokuzuncu ve onuncu kolordu komutanı Lüttwitz'e geçiyor, oradan da yönetime sadık sivil kurumlara ve ayaklanmacıları çembere almak için askeri harekâtı hazırlamakla yükümlü albay Gerstenberg'e iletilerek bir emir zinciri işletiliyordu.

Caspari sendika başkanlarının yardımıyla askerleri kendi saflarına çekmeye çalışıyordu; artık seferberliğe gönderilmedikleri halde hâlâ sürüklenip talim yaptırılan, kışlarında üstlerinin emirlerine uymak zorunda olan bu askerler de mücadele etmekte olan işçilerin belirsiz ortamına girmektense Serbest Birliklerden (Freikorps) birine katılmayı tercih etmişlerdi. Hükümete sadık kalan birlikler Verden'de toplanıp yeniden savaşa gidecekmiş gibi silahlandırılmışlar-

dı; Berlin'den gönderilen toplara, alev makinelerine, panzerlere yabancılık çekmiyorlardı. Ocak ortalarında Sosyal Demokrat Halk Temsilciler Konseyi'nin başkentte devrimci güçleri dağıtıp liderlerini katlettiği, yeni yönetimin kendisini burjuva cumhuriyetinin koruyucusu olarak onaylatmak istediği ulusal meclis seçimine gidildiği sırada Sovyetik yönetiminin hâlâ ayakta olduğu son kent olan Bremen'i de düşürme kararındaydılar.

Sana bu konuda ne anlatabilirim ki, dedi babam acı içinde, olup biteni açıklamak imkânsız, her şey o kadar çabuk olup bitti ki, her şey sonradan kitaplarda yazılardan öyle farklıydı ki, bizimle ilgili olan her şey silinip yok edildi, gazetelerde, dergilerde, savaştaki mağlubiyetin faturasını kendi halkı karşısında kazandığı zaferle ödeyen birlikler boy gösteriyordu yalnızca. Ve yeniden kendisini öne doğru fırlatan darbeyi hissetti babam, sanki birisi omzuna vuruyormuş gibi ve omzun çıplakmış gibi, dedi, oysa üstümde kaim bir ceket vardı. Sıkıştığımız köşede olan biteni doğru algılayamıyor, ancak tahminlerde bulunabiliyorduk, tarihsel olaylar bizi silindir gibi ezip geçiyordu, bize karşı son derece kayıtsız bir şekilde. (...)

Bir yoldaş Ruhr bölgesindeki madencilerin greve gittiğini, yüz bin kişinin Bremen'deki müdahalenin sona ermesini talep ettiğini söylüyordu, bu sözler babamın kulağına geldiğinde zehir gibi bir rüzgâr ötekini çekip almıştı bile, babam ancak ilkyardım hastanesinde kendine gelebilmişti. Binanın damında tekrar kızıl bayrağın dalgalandığını gördü, denizciler cephaneyi, silahları tersaneye taşımışlardı, mayın tarayıcıları ve el konan römorkörler doklara bağlanmıştı. Babam, İşçi Konseyinin iki ay daha Weser tersanesinde dayanabilmiş olmasının kendini kandırmaktan başka bir şey olmadığını söylerken, bu olayı şimdiki bakış açısıyla, faşizmin ülkeyi esir aldığı bugünün içinden değerlendiriyordu. Onlara kimsenin destek vermeyeceğini, dayanma gücünün yavaş yavaş kırılacağını, bu sorunun fazla patırtı çıkarmadan adeta kendiliğinden çözüleceğini daha işin başında bilen yönetime karşı boyun eğmemeyi bir hayal olarak görüyordu şimdi. Ne kadar kahramanca olursa olsun bu girişim ne işe yaradı, dedi babam, başkalarını hare-

kete geçirip kendi saflarımıza çekemedik, halk mücadelesi için gereken enerjisini o soğuk ilkbaharda yitirmişti. Kar fırtınası altında ölümlerini mezarlara taşımışlardı, hâlâ tek tük intikam çağrıları yükseliyordu, kederli kafiyelerin sokaklardan geçmesine izin verilebilirdi, nasıl olsa kentten efendileri kendilerinden emindiler.

Ama bugün de hâlâ karşı koyanlar var, dedim. Sadece küçük gruplar, diye yanıtladı babam, yirmi yıl sonra hâlâ küçük gruplar, bizlerse o zamanlar biricik doğru için, toplumsal koşulların topyekûn değişmesi için bütün gücümüzle mücadele ettik, karşı saldırıya dayanma gücünü bulduk, çünkü her yerde kitlelerin aynı hedefe koşacağına inanıyorduk. Onbeş Nisanda genel grev çağrısı yapıp işgalin kalkmasını, tutukluların serbest bırakılmasını, temel ihtiyaçlar ambargosuna son verilmesini talep ettiğimizde nasıl kentlin silahlı güçlerle sarılı olduğunu görmedik, dedi babam, isteklerimiz geri tepti, senato bütün dükkânları, eczaneleri, hastaneleri, otelleri kapattı. Zenginler kendileri için zamanında önlem almışlardı. Onların özel klinikleri, doktorları, hemşireleri, ebeleri vardı. Sonra suyu da kısmen kestiler, bizim bölgemize su verilmiyordu. Yeni zenginler oturdukları yerde yayılıp keyif sürerken bizim kesimimizde kadınlar Weser'den su taşıyorlardı, mazotlu kirli su, birkaç patates, çocuklar için bir bardak süt bulabilmek için kilometrelerce yürümek zorunda kalıyorduk.

Babam yumruğunu havaya kaldırdığında, bir Mayıs bindokuzyüzdokuzdan bir gün önce, grevin kırıldığı gün yenik düştüğü güçsüzlük, çaresizlik yüzünden kendini lanetlemek ister gibiydi. Tek bir müstehzi ve aşağılayıcı söz Bremen proletaryasına dil uzatmak olurdu. Babamın geçirdiği deneyim buydu, yeni bir başlangıç için gördüğüm imkân-

ları ona söylemem o anda hiçbir işe yaramazdı. (...)

Sokak hizasındaki pencerelerden içeri düşen buğulu ışıktaki babamın son üç yılda nasıl yaşlanmış olduğunu gördüm, yüzü yorgundu, saçları ağarmıştı, Almanya'daki işçilerin kendi kararsızlıkları yüzünden bozguna uğradıkları, kendi körlükleri yüzünden teslim oldukları fikrini bir türlü kafasından atamıyordu. Bir makineli tüfeğin kurşunlarına hedef olan, böylece ikinci dereceden bir nişan olarak demir haç almasını sağlayan sağ bacağını sürüyerek, Kaiser Köprüsü'nde yaralandığından bu yana devlet düşmanı olarak damgalanmasına neden olan hissizleşmiş sol omzunu havaya kaldırarak mutfakta dolanıp duran babam, eli havada gözleri tozlu sokakta, o zamanlar, zafer henüz mümkünken mücadele araçlarının neden ellerinden alınmış olduğunu kendine açıklamaya çalışıyordu. Nasıl babamın dünyası beni kuşatıyorsa, onu da başka bir dünya, karar verenlerin, tasfiye memurlarının dünyası kuşatıyordu.

Savaş yorgunu askerler, açlığın, pahalılığın, soygunculuğun ezdiği işçiler ayaklanmıştı, politik olarak eğitilmemişlerdi, izledikleri devrimci bir yönetim yoktu, hoşnutsuzluk, sabırsızlık halinin yarattığı bir hareket her yana yayılmıştı, pek çoğu için henüz ne anlama geldiği kavranmamış olan Rus örneği bir umuttu, patlak veren grevler, kendiliğinden ve hazırlıksız oluşan konseyler burada da proletaryanın egemenliğinin başladığına işaret eder gibiydi. Bir

durum analizine gerek kalmadığı düşünülüyordu, bizzat tarih onları, yani çoğunluğu, yönetimi ele geçirmeye çağırıyordu. Halk ayaklanmasının Tanrı lütfuna dayanan monarşiyi devirmeye yeteceği ve devletin de çaresiz bir şekilde, çalışanlar tarafından ele geçirilmeyi bekleyeceği sanılıyordu. Oysa askeri fiyaskodan sonra kendi pozisyonlarını kurtarmak için monarşiyi feshedenler başkaldıranlar değil, tam tersine Genelkurmay, toprak sahibi asiller ve büyük sermayedarlardı. Ordunun ve diplomasinin, ağır sanayinin ve bankacılığın temsilcileri, ayaklanan işçilerden, denizcilerden ve askerlerden daha hızlı davranıp durumu görmüşler, en büyük işçi partisi olan sosyal demokratların yöneticileriyle el ele vererek sözümona bir devrimin yolunu açmışlardı. Sosyal demokratlar devrimci yönetimin makamlarına kitlelerin güçlü hamlesiyle, emperyalist savaşın bir iç savaşa dönüşmesiyle, işçi ve asker konseylerinin kararıyla değil, tam tersine eski düzenin mareşalleri ve sermaye sahipleri sayesinde yerleşmişlerdi.

Ütopiyalar, iyi tanımlanmamış ve dağınık idealler boş yere hâlâ sosyalist bir demokrasinin oluşumunu umarken, hükümet ayaklanmayı bastırmak için egemen sınıfların bütün kurumlarıyla anlaşmıştı bile. İşçi sınıfının kendi partisini mücadelelenin aracı olarak kullanabileceği o anda, on yılı aşan bir süreden beri parti yönetiminin ön hazırlığını yapmış olduğu gibi sınıfın çıkarlarına ihaneti tamamlanmıştı. Devrime giden yolun açıldığı bir durakta hedefi toplumsal değişim olan her türlü örgütlü eylemden kaçınmakla kalınmamış, aynı zamanda reformlarla birlikte sosyalizme barışçıl yoldan geçileceğine ilişkin Bernstein ve Kautsky'nin beslediği yanılısamanın bile gerisinde kalarak, sosyal demokrat kitle partisinden kendisini karşı devrimin merkezi haline getirdiği de ortaya çıkmıştı.

Savaşın patlak vermesi Kautsky ve Hilferding'in teorilerini zaten çürütmüştü, dedi babam. Onların bize sermayenin büyümesinin mali gücün emperyalistleşmesine yol açacağını söylemiş olmaları yerinde bir açıklamaydı, ama bu yayılmacılığın savaşçıl sonuçlarını dikkate almamışlardı. Yetişme çağımızda biz nasıl onların analizlerinin etkisi altında kaldıysak, onlar da para egemenliğinin geriye engellenemez canlılığının etkisi altındaydılar ve bizim maddi manevi gelişimimiz-

zin ancak tekelcilikle sıkı bir işbirliği yaparak gerçekleşeceğini düşünüyorlardı. Babamın girdiği Bağımsız Parti'nin de radikallik kılıfı altında sol sosyal demokratları ele geçirip devrimci Spartakistler Birliği'ni etkisiz hale getirmekten başka bir niyeti yoktu, bu partinin liderleri kabine üyeleri olarak çoktandır kitlelerin her türlü inisiyatifi kırma hazırdılar. Sosyal demokrat liderler Ebert, Haase ve Noske ordunun en üst yönetimiyle ve polisle anlaşma yaparken, Legien özel girişimcilerle uzlaşıyor, sanayi prensleriyle ve düzenle uyumlu sendika yönetimleriyle, kuşkusuz sosyalistleşme eğilimlerinden uzak durulacağı mesajı verilerek ve işçi sınıfının bilgisi dışında ittifak kuruyordu.

Cumhuriyetin kuruluşunun gereği olarak uluslararası sermayeyle de yeni ilişkiye geçilmişti. Pazarlar uğruna yapılan emperyalist savaşta Almanya darbe yemişti, ama artık dünya ekonomisini tehdit eden yeni tehlike karşısında Almanya'nın kullanılması gerekiyordu. Sosyal demokrat Philipp Scheidemann, hükümetin daha dünkü düşmanlarını, temsil ettiği Alman Hükümetinin de kendileri gibi düşündüğü konusunda ikna etti, çünkü söz konusu olan Bolşevizm'le mücadele etmektir. Yaraları sarmak için çalışmak, ülkeye şırınga edilen yeni parola buydu. Proletarya devrimine vurulan darbeye birlikte ambargo kalkabilir ve Başkan Wilson'un Amerika'sından gerekli ihtiyaç maddelerinin ülkeye girişi sağlanabilirdi, antidemokratik bir Almanya'nın bunu başarması mümkün olmaz, deniyordu.

Yönetimdekiler, düzen ve güvenlik tedbiri olarak öne sürülen bu ilk başarıyla halkın büyük bir çoğunluğunu yanıltmışlardı. Artık durdurulması istenen devrim, burjuva demokratik devrimi olarak adlandırılmış, işçi sınıfının taşıyıcılığını yaptığı bu devrim duraksamalar ve şaşkınlıklar yüzünden, ilerici burjuvazinin yolunu açmak yerine, sömürgecilik deneyimiyle nasırlaşan burjuvaziye bir basamak daha yükselme fırsatı vermişti. Pek çok kişi bu gelişmeyi anlamamıştı. Devrimin bu avukatları kendilerine halk temsilcileri diyorlardı. Çalışanların karşısında olmak için ne nedenleri olabilirdi ki, onlar bu hareketin içinden gelenlerdi, kuşkucu sorular bu şekilde yanıtlanabiliyordu.

Bankaların, bürokrasinin, mutlakiyetçi devletin restorasyonuna rağmen, Kasım geldiğinde hâlâ devrimin proletarya aşamasına ulaşacağı düşünülüyordu, dedi babam. İşte biz bu noktada yanlış akıl yürüttük, diye devam etti sözlerine. İdeallerimize duyduğumuz güven içinde dokunulmaz olduğumuzu sandık. Gerçek ya da adalet olarak adlandırdığımız daha

Artık durdurulması istenen devrim, burjuva demokratik devrimi olarak adlandırılmış, işçi sınıfının taşıyıcılığını yaptığı bu devrim duraksamalar ve şaşkınlıklar yüzünden, sömürgecilik deneyimiyle nasırlaşan burjuvaziye bir basamak daha yükselme fırsatı vermişti.

yüksek bir gücün gazabına güveniyorduk adeta, onun bütün yalanları ve yanlışları silip süpüreceğini varsaydık. Papazlardan ve büyük babalarımızdan devraldığımız çocuksu inancımızı zihnimizin zorlamalarına inat savaş boyunca taşımaya devam etmiştik. Ne bu tarihsel anda birlik olup ayakta kalmaya ne de liderlerimizi korumaya özen gösterdik. Rus devrimcileri kendilerini yakalatmamayı başarmışlar, ülke dışına çıkıp orada yıllarca hareket için hazırlanmışlar, özenle ilişkilere bakıp bunlardan sonuçlar çıkarmışlardı, onlar güç dengelerinin nasıl olduğunu tam olarak biliyorlardı, buna karşılık bizde en iyiler yozlaşmış, toplanmamız ve örgütlenmemiz gereken bir anda geri adım atmışlardı, bizlerse olup biteni aymazlık içinde öylece izledik.

Kari Liebknecht ve Rosa Luxemburg hapisten çıktıklarında ayaklanma bütün hızıyla devam ediyordu, Liebknecht Berlin Sarayı'nın balkonundan Bağımsız Sosyalist Cumhuriyeti ilan ederken aynı anda Scheidemann parlamentoda Alman Cumhuriyeti'nin resmen kurulduğunu açıklamıştı, akın akın yollara dökülen halk kitleleri bölünmenin ortak sokak eylemleriyle aşılanacağını düşünüyordu. Bir işçi iktidarı için vermekte olduğumuz mücadele sırasında, dedi babam, parti aidiyetinin bağlayıcı olduğunu düşünmüyorduk, teori ve eylem alanları bizim için sınırlı değildi, tartışmaya açtık, ayrıntılarla bulandırılmayacak temel ilkeleri paylaştığımız kanısındaydık.

Bağımsız Parti'nin sol kanadında yer alan babam, Bolşeviklerin siyasetini benimseyen ama Spartakistler'den ayrılan *Bremen Komünistleri* gazetesinde çalışıyordu kimi zaman. Yine de babam özellikle kültür devrimi üzerine yazdığı yazılarla Luxemburg'un temsil ettiği programı destekliyordu. İdeolojik karşılıkları saydamlaştıran bir form, bir ifade biçimi arayışı içinde çok sesliliği benimsemiştik, dedi babam, hepimizin ortak amacı olan ve gerçekleşmesi için uğraştığımız birliğin eninde sonunda kurulacağından emindik. Bilinçli olarak devrimci bir çizgiyi izleyenler, işçi partileri içinde azınlığı oluşturuyordu, konseylerde aktif olanlar da, çoğunluk partisi olan Sosyal Demokrat Parti'nin, sosyalist bir gelişme ancak parlamenter cumhuriyetin içten fethedilmesinden geçer teziyle yetişmişlerdi. İçlerindeki aktivistler de sosyal demokrat eğitim kuramlarında onlara öğretilen ideallerin etkisi altındaydılar, onlar hiçbir zaman karşıt güçlerin kutuplaşması yönünde değil, sınıflararası işbirliği yönünde, hiçbir zaman devrimci disiplin yönünde değil, verili bir işbölümü disiplini yönünde eğitilmişlerdi.

Babam azınlığı temsil eden Spartakistler Birliği'nin sergilediği Marksist

muhalefetle tanıştıktan sonra revizyonist çoğunluktan kopmak gerektiği fikrine varmıştı. Sosyal demokrasinin bilgi gücüdür diyen tarihsel parolasına yeni bir anlam verebiliyordu artık. Devrimci bir dönüşüm olmadan onun tasarladığı gibi bir kültürel etkinlik de olamıyordu. Babamın kastettiği siyasi yolun bu tür düşüncelere nasıl da sıkı sıkıya bağlı olduğunu anlamaya başladım, onun devrimci teoriyle yaratıcı gelişim arasındaki ilişkiye işaret ederek benim kültürel ilgilerimin uyanmasına nasıl katkıda bulunduğu da belleğimde uyanıyordu artık. Konular ve temalar işçilerin önüne hep ait oldukları parti tarafından konuyordu, dedi babam, onlar hep sözüm ona bilinçlerine rağmen verilen alanlardı, parti yöneticileri onların ne hissedip ne düşündüğünü asla merak etmedi. Bu açıklık ve çekincesizlik, gerçek bir demokratik tavır bir tek Luxemburg'da vardı babama göre. Geleneksel eğitim araçlarına sahip olmasalar da çalışanların deneyim zenginliğine sahip olduğunu ve ortaya çıkarıldığında bu zenginliğin entelijensiyanın gelişmiş ifade biçimine katkıda bulunacağını biliyordu o. Onları tanımak, onların yaşantılarını bilmek Luxemburg için her zaman önemliydi, dedi babam, çünkü yenilenme onlar tarafından gerçekleştirilecekti, sınıf egemenliğini yıkmak bir tek onların elindeydi. Bu yüzden onların kendilerine güveninin sağlanması, bilgilerine değer verilmesi, kendilerini ifade etmelerinin yolunun açılması zorunluymuştu. Sosyal demokrasinin sağ kanat liderlerinin nasıl bir kinizm ve vicdansızlık içinde tutuculuğun ve şovenizmin avukatlığına soyunduğunu henüz göremediğimiz dönemlerde, barışın ve burjuva kesimleriyle her türlü anlaşmanın işçi sınıfı zemini üstünde ve onun şartlarına göre kurulması gereğinden dem vuruyorduk durmadan. Yine de kendi örgütlenme biçimini iyi kavrayamamış olan birinci Alman Sovyetleri Kongresi Aralık ayında Berlin'de bütün iktidarı kendi isteğiyle Halk Temsilcileri Konseyi'ne verip silahların, bütün komisyonlara hâkim hale gelmiş subaylara teslim edilmesini kararlaştırmıştı. Sosyal devrimi gerektirecek bir durum yok artık, deniyordu, bu noktada hâlâ mücadelenin devamında ısrar edenler vatan haini konumuna düşebilirlerdi. (...)

Şaşırma gerektirmedi, çünkü işçiler, askerler, denizciler Kasım onsekizde aldatılmalarına izin vermişlerdi. Taleplerinden vazgeçtikleri anlamına gelmiyordu bu, onlar bir Alman Sovyetleri iktidarının kurulması, kapitalist girişimcilik ve toprak mülkiyetinin devletleştirilmesi, Dışişleri'nin diplomatik ilişkileri kestiği Bolşevik Rusya'ya bağlanması için mücadele etmişlerdi. Ama bu kitleler, kendilerini halk temsilcileri olarak adlandıranların,

işçi sınıfının ayaklanmasıyla elde ettikleri konumu devrimci sloganlarla tehlikeye düşürmek yerine, kitle katliamını, ülkeyi kırıp geçirmeyi tercih edeceklerini düşünmemişlerdi. Bu iyi niyet, Kautsky'nin ve Bernstein'in mimarı olduğu Erfurt programında da dile gelen ve Bağımsız Sosyal Demokrat Parti'nin tüzüklerinde keskinleştirilen söz karşısındaki bu saygı, kendileri için en iyisini yapacaklarına inandıkları önderliğe duydukları bu güven, kendi saflarındaki düşmanı görmelerine engel oldu. İşte babamın anlatmaya çalıştığı, onların, yani mücadele edenlerin, yönetenlerin hilelerinden ne kadar uzak oldukları, kendi sahalılarında politik bir oyun tarafından nasıl başlarının ezilip tüketildikleri, çabalarının onları silip süpüren hareketten nasıl farklı olduğuydu. Lafı durmadan kendi gördüğü olaylarla egemenlerin niyetleri arasındaki orantısızlığa getiriyordu. Öte yandan doğru muhakeme gücünü kaybetmiş olanlar o ve arkadaşlarıydı, ortalığa yayılan çarpıtmaların sorumlusu onlardı, çoğunlukta, çünkü tam da kendilerine uyar bir saflıkla kuzu kuzu uzlaşmışlardı. Seçkin ordu birliklerinin, Cumhuriyetçi Asker güçlerinin ve güçlendirilmiş polis, kendi partilerinin ve sendikalarının liderleri tarafından işçi sınıfının bozguna uğratılması için kullanıldığını anlamak istemiyorlardı. Onlar Ocak günlerinde, yeni düzenin kasaplığını üstlenen adamı Noske, Berlin'de Liebknecht'i, Luxemburg'u ve yüzlerce işçiyi öldürttüğünde bile proletaryanın büyük bölümünün toplandığı partinin hâlâ devrim için kazanılabileceği düşüncesinden vazgeçemediler. Berlinli yoldaşların yükünü hafifletmek için Bremen on Ocakta kendi Sovyet Cumhuriyetini ilan etmişti. Son güne kadar, dedi babam, sosyal demokratlarla müzakereyi sürdürdük. Onlar belediye binasının renkli camlarının ardında toplanıp görüşürken, biz borsada toplanıyorduk.

Üç Şubatta hâlâ, eski militarist anlayışın yalnızca baştan çıkardığını sandığımız birliklerin korunması adına kitle partisiyle birleşmeye çalıştık, öylesine kördük ki, kendilerine önderimiz Bebel'in miras bıraktığı gelenekleri hatırlatma çabası içinde olduğumuz yoldaşlarımız bu sayede her türlü engelden uzak bizi boğmak için harekete geçebildiler. Sözelimi şu Waigand, sosyalist ve proleter olduğunu her fırsatta vurguluyor, ortak hareket için girişimlerde bulunuyor, Ebert'in Bremen'deki işçilerin iyiliği için neler yaptığının altını çiziyor, partisinin iyi niyetini ve kendi kişisel samimiyetini göklere çıkarıyor, o arada da Verden'deki birliklerin ne zaman harekete geçeceğini Gerstenberg ve Caspari'yle görüşmek üzere telefona koşuyordu.

Liebknecht ve Luxemburg katledildiklerinde, geleceğe ilişkin tasavvurlarımız birkaç dipçik darbesiyle yerle bir edildiğinde feryat figan etmiştik. Ama yine de davamızı kaybedilmiş olarak görmüyor, dünyanın başka yerlerinde ve bizde, Rusya'da olduğu gibi devamının geleceğine inanıyor, mücadelemizle, Rus Devrimi'ne ihtiyacı olan desteği verdiğimizizi düşünüyor, Lenin'in Ekim'in sadece bir başlangıç olduğu, bir sonraki belirleyici adımın Almanya'da gerçekleşeceği inancını paylaşıyorduk, Rus Devrimi ve bizim devrimimiz arasındaki karşılıklı etkileşimin bilincindeydik, bizi bekleyen görevlerle öylesine meşgulüydük ve kendimizi öylesine yalıtıyorduk ki, yanı başımızdaki cesaretsizliği ve tükenikliği algılayamıyorduk. Bizim aymazlığımız sonucunda kitle ezildi, dedi babam yeniden pencereye dönerek. Maifeld onun için, uğruna savaştığı ve pek çok arkadaşının da uğruna hayatını kaybettiği bütün değerlerin tasfiyesi anlamına geliyordu. (s.102-110) (Peter Weiss, *Direnmenin Estetiği, İletişim Yayınları, 2. Baskı, 2014*)

Devrim, devrimci işçiler ve sosyal-demokrat ihanet!..

“Bremen Sosyalist Cumhuriyeti”

Chris Harman

Devrimci sol, Bremen’de, diğer kentlerle karşılaştırılamayacak kadar önemli bir nüfuz kurmayı başarmıştı. Almanya’nın kuzeybatı kıyılarındaki kent, 1914’ten önce bile SPD içindeki muhalefetin merkezi durumundaydı; yerel parti örgütünün gazetesi, sık sık sayfalarında Luxemburg, Mehring ve Radek’in makalelerine yer veriyordu. SPD içinde 1917’de yaşanan bölünme, tüm Alman kentleri arasında en çok Bremen’deki muhalefetin işine yaradı; bölünmeden sonra ‘eski parti’ örgütünün elinde sadece ‘birkaç yüz’ üye kalmıştı. O arada, Johann Knief’in liderliğindeki devrimci sol, şehirde *Arbeiterpolitik* adlı haftalık bir gazete çıkarmayı başarmıştı. Bunlar, imparatorluk rejiminin baskısından sakınabilmek için, işyerlerinde kök salmış yasadışı bir örgüt kurmuşlardı.

Sosyal Demokratlar, devrimden sonraki ilk hafta içinde kentin kontrolünü ele geçirdiler: O günlerin genel atmosferinde, insanların çoğu, işçi ve asker konseylerinin o güne kadar Bremen’i imparatorluk içinde bir kent devleti olarak idare etmiş Senato ile uygunluk içinde olduğunu düşündü. Fakat insanların tavrı, 16 Kasım’da Knief’in beraberinde devrimci deniz erlerinden bir birlikle kente gelmesiyle beraber değişecekti; bunlar, kentte “silahlı işçilerin iktidarının çekirdeği”ni oluşturmaya kararlıydılar.

24 Kasım’a gelindiğinde, devrimciler belediye binası önündeki meydana kitlesel gösterilere önderlik ediyorlardı, işçi ve asker konseyi Ulusal Meclis’in toplanmasına karşı çıkarak proletarya diktatörlüğünden yana tavır alıyordu. Komünistler, Sosyal Demokratlar garnizonda belli bir güce sahip olmakla beraber, “sanayi işçilerinin çoğunluğunun desteğini kazanmış durumdaydılar”. İşçi konseyi için 6 Ocak’ta yapılan yeni seçimlerde, SPD oyların yarısından daha azını alabilirdi, Bağımsızlar 64, komünistler ise 62 oy aldılar.

10 Ocak’ta, yeni konsey Bremen belediye binasında toplandığında, Berlin’de silahlı çatışmalar hâlâ devam etmekteydi. Bremen caddeleri, “komünistlerin liderliğindeki büyük silahlı işçi” kitlelerinin gösterilerine tanık oluyordu. Konseyin Bağımsız Sosyal Demokrat üyeleri de kentin bu havasından etkilenmişti. Komünistlerle birlikte, Bremen’in ‘bağımsız

sız bir sosyalist cumhuriyet’ olarak ilan edilmesi lehinde oy kullandılar. Bir ‘halk komiserleri konseyi’ seçildi (beş Bağımsız Sosyal Demokrat ve dört komünist) ve bir dizi devrimci önlem alındı: “proleter halk ordusu” tarafından uygulanacak bir sıkıyönetim; burjuvazinin ve subayların ellerindeki silahları 24 saat içinde teslim etmeleri; burjuva basın üzerinde sansür.

Bu noktada, Bremen’deki devrimci hareket hiç umulmadık ama kaçınılmaz bir yara aldı: Hareketin o zamana kadarki en yetenekli lideri Johann Knief çok ağır bir hastalıktan yatağa düştü. Knief’in son politik eylemi, Berlin’e askeri destek vermeye ya da yerel bir ayaklanmaya yönelik her türlü girişimden sakınılması uyarısında bulunmak oldu. Fakat verdiği bu öğüt kulakardı edildi.

Knief’in ne kadar haklı olduğu, bundan sadece üç gün sonra, Bağımsız Sosyal Demokratların mücadeleye sırt çevirmeleriyle kanıtlanmış olacaktı. İşçi ve asker konseyleri, az bir oy farkıyla kentte Ulusal Meclis için seçimlere gidilmesi kararı aldı. Komünistler, ‘cumhuriyeti’ muhafaza etmek için işçiler arasında yeterince desteğe sahip olmadıklarını gördüler.

21 Ocak günü, konsey, Mart’ta yapılacak bir ‘yurttaşlar seçimi’ ile kent için yeni bir yönetimin seçilmesine karar verdi. “Bağımsız sosyalist cumhuriyet”, onu kuranlar tarafından unutulmuştu- fakat askeri bir müdahaleye gerekçe oluncaya kadar varlığını sürdürdü.

Şimdilik, işçi konseyi Bremen’de ikti-

darda kalmaya devam ediyordu ve işçiler hâlâ silahlanmış durumdaydılar. Bu, kendi içinde, Berlin’deki hükümet için yeterince aşağılayıcı bir durumdu. Ulusal Meclis seçimleri yapılır yapılmaz, Bremen’e karşı kampanya başlatıldı.

Basın, bağıra çağıra, Bremen’deki radikal rejimin Amerikan gıda yardımının diğer Alman kentlerine dağıtımını engellediğini ileri sürüyordu. ‘Kamuoyu’ basın aracılığıyla yürütülen bu kampanya ile istenildiği biçimde hazırlandıktan sonra, askerî harekât başladı.

28 Ocak’ta, geleceğin önde gelen Nazilerinden biri olacak Erhardt komutasındaki Freikorps birlikleri Wilhelmshaven’daki donanma üssüne karşı saldırıya geçtiler. Deniz erleri konseyini ezmek için, makineli tüfekler, ağır toplar, el bombaları kullanıldı. Erlerden sekizi bombardıman sırasında yaşamım yitirdi. 30 Ocak günü, Freikorps askerlerine Bremen üzerine yürüme emri verildi.

Durum, bir bakıma, o ayın ilk günlerinde Berlin’de yaşanmış durumu andırıyordu. Radikal sol, iktidarı ele geçirmeye yönelik bir girişim içine sürüklenmişti. Bunlar, ülkenin diğer bölgelerindeki işçilere, ‘fanatikler’ ve ‘darbeciler’ olarak gösterilebilir, Berlin hükümetinin ‘sosyalizme doğru düzen içinde ve adım adım’ gidişini engellemeyi amaçlamakla suçlanabilirlerdi.

Ancak, Berlin ile Bremen arasında önemli bir fark vardı. Berlin’de, meşruluğunu Kasım devriminden alan yönetici organ İşçi Konseyleri Merkez Komitesi

hükümete destek vermişti. Bremen’de ise, hükümetinin saldırısına hedef olan İşçi Konseyi yönetiminin kendisiydi.

Sonuç, gerek kent içinde ve gerekse kent dışında işçi sınıfının çeşitli kesimlerinin Bremen’deki radikal sola destek vermesi oldu. “Tüm Wasserkante [kuzeybatı kıyıları] işçi sınıfı Bremen’e karşı girişilen hareketi bir tehdit olarak gördü.” Bölgenin diğer büyük kenti Hamburg’daki Sosyal Demokrat gazete *Hamburger Echo*, “Devrimi militarizme başvurarak bağlamak zorunda mıyız?” diye soruyordu.

Bölge, daha üç ay kadar önce imparatorluk rejimine son vermiş olan konsey hareketinin beşiği idi. Şimdi, bölgedeki tüm konseyler Bremen’in savunması için birleşik bir cephe oluşturacak görünüyorlardı.

Hamburg’da üslenmiş 11. Ordu Konseyi destek vaadinde bulundu. Hamburg’daki İşçi Konseyi, 206’ya karşı 232 oyla, Bremen’e karşı girişilecek askeri bir harekâtı engellemesi için 11. Ordu’nun devreye sokulması, “Hamburg işçilerinin 48 saat içinde silahlandırılması”, tüm erzak maddelerinin kontrolü için gıda ve erzak depolarının işgal edilmesi, “tüm askeri olanakların kullanılması suretiyle” Bremen’e destek verilmesi için karar aldı.

Bremen’de, halk komiserleri ile işçi ve asker konseyleri hükümete bir uzlaşma önerisi sundular. Buna göre, Bremenli işçiler ellerindeki silahları Freikorps birliklerine değil, Hamburg ve Bremen’de konuşlandırılmış asker birliklerine teslim edecekler, halk komiserleri organı

sandalyelerin yarısı Sosyal Demokratlara verilecek şekilde yeniden yapılandırılacaktı.

Bremenli Sosyal Demokratlar, bu uzlaşma önerisini heyecanla karşıladılar. Ancak, Noske bu öneriye burun kıvrıldı. Freikorps birliklerinin liderleri Lüttwitz ve Erhardt, kendisine, "söz konusu olan şey ordunun saygınlığıdır" demişlerdi. Bremen ile bir uzlaşmaya varılması, Asker Konseyleri'nin ordunun hareketlerini belirleme yetkisinin kabulü anlamına gelirdi.

3 Şubat günü Freikorps birlikleri Bremen'e girdiler. İki taraf arasında şiddetli çatışmalar yaşandı: İşçiler, bu devrim boyunca sık sık olduğu gibi, müzakereler dolayısıyla gevşeklik içine girip güvenliği ikinci plana bırakmamışlardı. 30 Ocak günü Berlin'den gelen uyarı telgrafıyla birlikte fabrikalarda sirenler çalmaya başlamış ve hemen işçi sınıfının silahlandırılmasına girişilmişti.

Freikorps birlikleri, işçileri arka sokaklara sürüklemek zorunda kaldı. Köprüleri tutan silahlı işçiler, zırhlı araçlarla girişilen saldırılara direndiler. Bu işçiler, ancak bombaların devreye sokulmasıyla bu köprülerden uzaklaştrabildiler. Çatışmalar sırasında 28 işçi yaşamını yitirirken, Freikorps askerlerinden ölenlerin sayısı 46 idi.

İşçiler Hamburg'dan gelecek olan yardıma güveniyorlardı -oysa bu yardım hiçbir zaman gelmeyecekti. Hamburg'daki Sosyal Demokratlar, hükümetin Bremen'e yönelik tehditlerini sözlü olarak kınamışlardı. Fakat bu hükümet karşıtı tavırlarını eyleme geçirmeye niyetli değillerdi. Geride durdular ve Bremen'in şiddet yoluyla ezilmesine göz yumdular.

Bremen'in 'temizlenmesi' yaklaşık yüz insanın yaşamına mal oldu; gelişigüzel tutuklamaların yerini gelişigüzel kurşuna dizmeler alırken, silah arama gerekçesiyle girilen işçi evleri talana uğradı. Kente askeri hücumu durdurmak için hükümetle 'müzakerelere girişmiş' aynı Sosyal Demokratlar, şimdi, kentte geçici bir hükümetin kurulması için Freikorps birlikleriyle işbirliği içindeydiler.

Her şeye karşın, işçilerin devrimci ruhu tamamen kırılmamıştı. Şubat'ta tutuklanmış mahkûmların salıverilmesi talebiyle Nisan ayında girişilen genel grev kenti felce uğrattı. Hükümet grevi bastırma için yeniden askeri güce başvurmak zorunda kaldı: Sokaklarda işçilerin üzerine ateş açıldı, kitlesel tutuklamalara girişildi, askeri mahkemelerde yargılanan işçilere 'yağmalama' suçlamasıyla 15 yıla varan hapis cezaları verildi.

(Chris Harman, *Kaybedilmiş Devrim, Pencere Yayınları, s.126-30*)

Yazının başlığı tarafımızdan konulmuştur...

Bremen Solu ve Bremen'de Sosyalist Cumhuriyet

A. Eren

6 Kasım'dan itibaren Bremen'de gerçek anlamıyla ikili iktidar durumu vardı. Senatonun itirazları üzerine, 14 Kasım'da senatonun görevine son verildiği, yönetimin işçi-asker konseylerine geçtiği duyuruldu. Konseyler hâlâ farklı politik kesimlerin temsilcilerini barındırıyordu. Konseylere giren SPD yöneticileri sürecin önüne geçmek için her türlü hileye ve ihanete başvuruyorlardı.

Hamburg'dan sonra Almanya'nın en büyük ikinci limanı ve gelişmiş bir sanayi kenti olan Bremen, 1918-1919 devriminde çok özel bir yere sahiptir. Tersane işçilerinin ana omurgasını oluşturduğu işçi hareketiyle, başından itibaren örgütlü devrimci radikalizmin merkeziydi.

SPD İÇİNDE DEVRİMCİ BİR ODAK: BREMEN SOLU

Bremen Sosyal Demokrat İşçi Derneği ve Alfred Henke yönetimindeki *Bremer Bürger Zeitung*, SPD'nin sol kanadının sesi oldu. Rosa Luxemburg, Franz Mehring, Jullian Marchlevski ve devrimci solun diğer tanınmış mensupları, bu gazeteyi devrimci bir platform olarak kullanma olanağı buldular.

Bremen'de SPD tabanı ağırlıklı olarak sol kanadın temsilcilerinden Johann Knief'in önderliğindeki çizgiyi izledi. Buradaki örgütlülüğün omurgasını tersane işçileri oluşturuyordu. Hollandalı Anton Pannekoek ve Polonyalı Karl Radek de Bremen Solunun en etkili isimleri arasında oldular, özellikle de emperyalist savaş sırasında.

4 Ağustos 1914'te, SPD yönetiminin "anayurt savunması" adı altında kendi emperyalist burjuvazisiyle işbirliğine girmesine ve böylece ihanete batması-

na karşı ilk net çıkış, Bremen Solundan geldi. 1916 yılından itibaren ise fiilen bağımsız bir parti gibi hareket ettiler. SPD içindeki ilk bölünmede Spartakistler USPD bünyesinde yer alırken, temel konularda onlardan çok farklı düşünen Bremen Solu, bu konuda farklı bir tutum içindeydi. Bağımsız devrimci bir işçi partisinin kurulmasında ısrar ediyordu.

Bremen Solu emperyalist savaşa ve oportünizme karşı en etkili mücadelenin temsilcileri arasındaydı. 1916 yılından itibaren oportünizme karşı cepheden mücadele yürüttüler. Lenin'in savaş, emperyalizm, devrim sorunlarına ilişkin makaleleri, Bremen Solunun yayın organı *Arbeiterpolitik*'te yayınlanıyordu.

Bremen Solu SPD'den farklı olarak, işçiler içerisinde hücre sistemine dayalı etkili bir örgütlenme yapısı oluşturmuştu. Johann Knief yönetimindeki *Arbeiterpolitik* sosyal şovenizme ve merkezci oportünizme karşı devrimci solun dayanaklarıydı. Merkezçilere karşı Zimmerwald Solu'nun, dolayısıyla Lenin'in en önemli destekçileri arasındaydılar.

Almanya'da bağımsız bir devrimci işçi partisinin zorunluğunu ilk gündeme getiren Bremen Solu olmuştu. 1917'de de buna yönelik olarak kuruluş çalışmalarına yoğunlaşmışlardı. 1918 Kasım'ında kendilerini Almanya Enternasyonal Ko-

münistleri (Bremen) olarak adlandırdılar. Aynı yılın Aralık ayında Spartakistlerle birlikte KPD'nin kuruluşunda yer aldılar.

Bremen Solu'nun lideri Johann Knief, devrimin hemen ardından Peter Unruh imzasıyla bir broşür yayınladı. *Alman Emperyalizminin Çöküşünden Proleter Devrimin Başlangıcına* başlıklı bu broşürde Knief, Kasım Devrimi'nin karakterini, SPD ve USPD'nin oynadığı rolü titizlikle açıkladı. Kasım Devrimi'nin en önemli belgeleri arasında yer alan bu broşür yüz bin adet basılarak Almanya çapında dağıtıldı.

KASIM DEVRİMİNDE BREMEN...

Kiel ayaklanmasının ilk yankı bulduğu yer tam da Bremen oldu. Bremen'e gelen denizci delegasyonunun yaktığı ateş sonucu, 6 Kasım 1918'de, Askeri Konsey askeri garnizonun denetimini ele geçirdi ve tutuklu bulunan bütün askerleri özgürlüğüne kavuşturdu.

Aynı gün geniş bir kitlenin hazır bulunduğu belediye binası balkonundan USPD'li Adam Frasnkiewiecz bir konuşma yaptı: "Proletarya için en iyi yönetim biçimi konsey sistemidir. Artık karar verilmiştir. Bremen bağımsız bir sosyalist cumhuriyettir."

USPD payına bunlar devrim dalgası-

nın yarattığı heyecanla söylenen sözlerdi. İktidar konusunda henüz bir netlik yoktu. Bremen devrimcilerinin sembolü olan Johann Knief, diğer kentlerde devrimi örgütlemekle meşguldü. Bremen'e ancak 17 Kasım'da ulaşabilecekti.

7 Kasım'da bütün işletmelerden konsey yönetimi için 180 işçi ve 30 asker temsilci seçildi. 210 kişiden oluşan işçi ve asker konseyi ile bir yürütme komitesi oluşturuldu. Başkanlığına USPD'li Alfred Hanke getirildi. 6 Kasım'dan itibaren Bremen'de gerçek anlamıyla ikili iktidar durumu vardı. Senatonun itirazları üzerine, 14 Kasım'da senatonun görevine son verildiği, yönetimin işçi-asker konseylerine geçtiği duyuruldu. Konseyler hâlâ farklı politik kesimlerin temsilcilerini barındırıyordu. Konseylere giren SPD yöneticileri sürecin önüne geçmek için her türlü hileye ve ihanete başvuruyorlardı.

DEVİRİMİN İKİNCİ AŞAMASI!

Bremen konsey yönetimi Berlin'deki gelişmeleri dikkatle izliyordu. SPD yönetiminin Berlin ayaklanmasını hunharca bastırmasının ardından, Bremen işçileri bütün güçleriyle meydanlara çıktılar. 10 Ocak 1919'da, komünistlerin çağrısıyla işçi sınıfının eylem dalgası yayıldı. Senato dağıtıldı. İşçi-Asker Konseyleri sağ sosyal demokratlardan ve burjuva öğelerden temizlendi. Bu, devrimin derinleştirmesinin önemli adımlarından biriydi.

Senato yerine, üç komünistler, üç bağımsızlar (USPD), üç asker konseyi temsilcisinden oluşan bir Halk Komiserleri Konseyi oluşturuldu. 15 üyeden oluşan bir yürütme kurulu seçildi. Halk Komiserleri Konseyi Bremen Bağımsız Sosyalist Cumhuriyet'ini ilan ederek, bütün burjuva kesimlerin silahsızlandırılması kararı aldı. Burjuva basın yasaklandı. Silahlı işçi bölükleri oluşturuldu. İşçi ve emekçilerin günlük yaşamını kolaylaştıracak bir dizi kararname çıkartıldı. Almanya'nın diğer

merkezlerdeki işçilere Bremen'in yolunu tutma çağrısı yapıldı.

Johan Knief ve Karl Jannack (KPD) ile Alfred Hanke (USPD) bu süreçte belirleyici bir rol üstlendiler.

14 Ocak'ta, sağ sosyal demokratlar ve burjuvazinin kışkırtmaları sonucu, bazı askeri birlikler tersane işçilerini silahsızlandırma girişiminde bulundu. Komünistlerin çağrısıyla harekete geçen silahlı işçi tugayları askerleri ablukaya alarak, teslim olmalarını istedi. Kanlı bir çatışmayı engellemek için araya giren Halk Komiserleri Konseyi üyelerinin çabasıyla, silahların ortak denetime verilmesi doğrultusunda uzlaşa sağlandı.

Başta Berlin olmak üzere karşı-devrimin estirdiği teröre karşı komünistler 21 Ocak'ta genel grev çağrısı yaptılar. Bu çağrı büyük bir yankı buldu. Halk Komiserleri Konseyi yönetimi işçilerin durumunu düzeltecek bir dizi önlem aldı. Sekiz saatlik işgünü fiili olarak yürürlüğe girdi. Sayıları on bini bulan işsizlere parasal destek yükseltildi.

Bu kararlara tepki olarak bankalar yeni yönetime kredi vermeyi reddetti.

Ancak hükümet mali faaliyetler üzerinde tam denetim hakkına sahip olduğu için, kesenin ağzının açılacağını duyurdular.

SPD ve USPD içinde karşı-devrimin bu rehlin alma çabalarına karşı tavizkar eğilimler gelişti. İşçiler içinde, "bakın bankalar kredi veriyor, fakat komünistler kabul etmiyor" propagandası epeyce etkili oluyordu.

Bağımsızların (USPD) yalpalayan tutumu ve burjuvazinin baskıları karşısındaki tutarsızlığı sonucu Ulusal Meclis seçimi yeniden gündeme getirildi. Devrimi boğmak için, burjuvazi ve onun hizmetindeki sosyal demokratlar için etkili silah, "Sovyetler yönetimi" yerine "Ulusal Meclis" çağrısıydı. Komünistlerin karşı çabalarına rağmen 88 hayır oyuna karşı 101 oyla Ulusal Meclis seçimi kararı alındı. Ancak seçim sonuçları kabul edildiği koşullarda kredi alınabilecekti. Komünistler geri adım atmak zorunda kaldılar. Özellikle Berlin'deki yenilgi ve içinde bulunulan ekonomik durum, "sosyalist cumhuriyetin" tasfiyesi anlamına gelen yeni meclisin kabul edilmesini getirdi.

SPD HÜKÜMETİ VE FAŞİST FREİKORPS BREMEN'İ BİRLİKTE EZDİLER

Berlin hükümeti ve "kanla beslenen köpek" Noske, Spartakist önderlerinin katledilmesinden sonra, her zaman bir tehlike olarak gördüğü Bremen devrimci işçi hareketini silahla tasfiye etmekte kararlıydı. Sosyal demokrat yönetim "Bremen Sovyet" yönetiminin burjuva yasaları çerçevesinde faaliyet yürütme kararını dahi yeterli görmüyor, şiddetle bastırmak istiyordu. Çatışmayı silahsız bitirme çabaları sonuçsuz kaldı. "Düzenin sağlanması" için, direnen devrimcilerin kılıçtan geçirilmesi kararlaştırılmıştı.

29 Ocak günü 3.500 kişiden oluşan faşist Freikorps birlikleri "Sosyalist Cumhuriyeti" savunan işçilere saldırdı. İşçiler teslim olma çağrılarını reddettiler. Faşist General Gerstenbe bu kanlı operasyonu bizzat kendisi yönetti. Hamburg, Lübeck ve diğer kentlerden Bremen işçilerinin direnişine destek olmak için yola çıkan işçilerin yolları kesildi. İşçileri geri çevirmede SPD yönetimi bir kez daha o hain rolünü oynadı.

4 Şubat 1919'da ise Bremen tarihinin en kanlı gününü yaşadı. Silahlı işçiler sonuna kadar büyük bir kararlıkla direndiler. Bu direniş içinde ve ardından faşist "temizlik" hareketinde işçi ve asker konseylerinin 300'den fazla mensubu yaşamını yitirdi.

Kanlı bir operasyonla Bremen Sosyalist Cumhuriyeti tasfiye edildi. Beş SPD'li den oluşan yeni bir yönetim görevlendirildi. "Köpek Noske" zaferini ilan etti.

Bremen 26 gün süren "Bağımsız sosyalist cumhuriyet" olarak tarihe geçti.

Kaynaklar:

Illustrierte Geschichte der deutschen Revolution (1929, Reprint 1970)

<http://www.arbeiterpolitik.de/Broschueren/DieBremerLinksradikalen.pdf>

Emperyalizm dünyayı yıkıma götürüyor

D. Meriç

ABD emperyalizmi, 1 Şubat'ta *Orta Menzilli Nükleer Kuvvetler Anlaşması'n*-dan (INF) tek taraflı olarak çekildiğini açıkladı. NATO üyesi tüm ülkelerin desteğini de alan bu açıklamadan doğan sonra, Rusya da bu anlaşmadan doğan yaptırımları tanımayacağını ilan etti.

1980'li yıllar, bütün Avrupa'da milyonlarca insanın nükleer silahlanmaya ve savaş tehlikesine karşı çok yaygın eylemlerine sahne olmuştu. Bu eylemlerin basıncıyla 8 Kasım 1987 yılında ABD ile Sovyetler Birliği arasında nükleer silahları yasaklayan bir anlaşma imzalandı. INF'ye göre orta menzilli (500 ile 5.500 km) nükleer silahlar üretilmeyecek, var olanlar ise imha edilecekti. Anlaşmanın bir sonucu olarak o tarihte Sovyetler Birliği'nin elinde bulunan SS 20 ile ABD'nin elinde bulunan Pershing II ve US-Cruise Missiles Typ "Tomahawk" isimli 2.692 füze imha edilmişti.

Sovyetler Birliği'nin dağılması sonucu, 1991 yılında Rusya, Belarus, Kazakistan, Ukranya, Almanya, Macaristan, Polonya Çek cumhuriyeti, Slovakya ve Bulgaristan bu anlaşmaya dahil edildiler. 32 yıl önce imzalan bu anlaşma, bu zamana kadar nükleer silahlanmaya karşı atılmış en önemli adımdı. Nükleer bir savaştan en çok etkilenen olan Avrupa halklarının ve milyonlarca insanın katılımıyla yıllarca süren eylemleri bu anlaşmanın asıl yaratıcısıydı.

Büyük mücadelelerin basıncıyla imzalanan nükleer anlaşma, 2018 Ekim'inde ABD emperyalizmi ve sözcüsü Trump tarafından, sudan gerekçelerle, tek taraflı olarak iptal edildi. Gerekçe olarak Rusya'nın elinde bulunan SSC-8 füzelerinin, 500 kilometre sınırlarını aşıyor olması öne sürüldü. Rusya'nın bütün itirazları ve denetim çağrıları, başta Avrupa basını olmak üzere Batı'da görmezden gelindi ve manipüle edildi. Doğa Bilimcileri İniyatif (NaturwissenschaftlerInnen-Initiative), bu ikiyüzlü tutumu açığa çıkarttı. Kurumun yaptığı açıklamaya göre, "INF anlaşmasına göre, anlaşmayı imzalayan ülkeler, herhangi bir şüphe durumunda bağımsız kurumlar tarafından yapılmak kaydıyla, şüphelerin açığa çıkartılması amacıyla her türlü denetleme ve kontrol yaptırma hakkına sahiptirler." Bu kadar açık bir madde varken ABD emperyaliz-

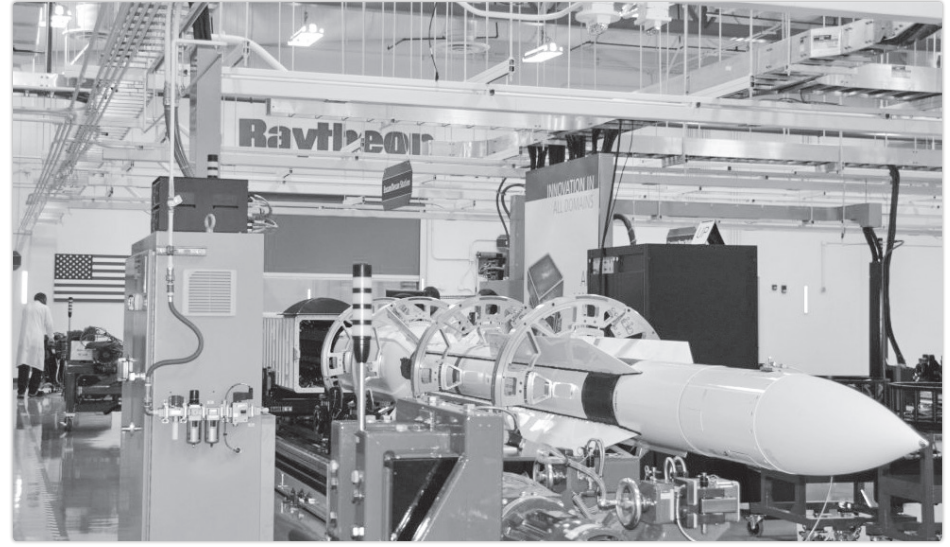
mi bu hakkı kullanmak yerine, asıl amaçları ve saldırgan politikaları gereği anlaşmadan tek taraflı ayrılmayı tercih etti.

ABD EMPERYALİZMİNİN HEDEFLERİ

Ayrılmanın bir diğer gerekçesi olarak da "Doğu ve Asya'daki nükleer gelişmeler" adı altında Rusya, Çin ve İran'ın nükleer silahlara sahip tehlikeli ülkeler haline gelmeleri gösterilmektedir. Oysa gerçekte, ABD emperyalizmini rahatsız eden asıl sorun, bir dünya devi haline gelmiş olan Çin'in ekonomik alanda ulaştığı gelişmedir. Çünkü nükleer silahlar bazında kıyaslandığında Çin, ABD'nin karşısında %4'lik potansiyeli ile bir hiçtir. Bu durum, SIPRI adlı kurumun 2016 yılındaki nükleer silahlara sahip ülkelerin ellerindeki füzelerle ilgili açıklamasından da görülmektedir. Nükleer başlıklı füzelere sahip ülkelerin ellerindeki füze sayısı (Rusya 7200, ABD 7000, Fransa 300, Çin 260, İngiltere 215, Hindistan 100-200, Pakistan 110-130, İsrail 80, Kuzey Kore 10. - *SIPRI 2016 Raporu*) emperyalist ikiyüzlülüğü açıkça göstermektedir.

Öte yandan bu aynı anlaşma, ABD tarafından Almanya ve Romanya'ya Gryphon adı altında yerleştirilen SM-3 Tomahawk nükleer başlıklı füze rampaları ile defalarca ihlal edilmiştir. Bu rampalar sözde savunma amaçlı kullanılırken, aynı zamanda füzelerin fırlatılması işlevine sahiptirler. Rusya'nın tüm itirazlarına ve bu rampaların kontrol edilmesi çağrılarına hiçbir zaman olumlu karşılık verilmemiştir. Çünkü bu silahlar, INF'ye göre imha edilmeleri gerekirken, hâlâ hem Almanya'da hem de Romanya'da aktif bir vaziyette elde tutuluyorlar. Bu rampaların ve ABD'ye ait savaş gemilerindeki nükleer füzelerin saldırı amaçlı kullanılabileceği ise uzmanlar tarafından dile getirilmektedir. Thinktank Brookings adlı kurumun silah uzmanı olan Steven Pifer tarafından hazırlanan bir rapora göre, "Almanya, Romanya (yakın bir tarihte Polonya'ya yerleştirilecek olan rampalar) ve ABD'nin savaş gemilerindeki nükleer başlıklı orta menzilli füzelerin saldırı amaçlı kullanılabileceği yapılan kontrollerle belgelenmiş bulunmaktadır." (Süddeutsche Zeitung, 14 Aralık 2017)

ABD emperyalizmi Rusya ve İran'ı gerekçe göstererek Avrupa kıtasını nükleer

silahlarla doldurmuştur. Yanı sıra Kuzey Kore'yi gerekçe göstererek Asya kıtasında da Japonya ve Güney Kore'de birçok nükleer başlıklı füze bulundurmaktadır.

Tüm bunların yanı sıra, ABD emperyalizminin silahlanmaya ayırdığı bütçeye bakıldığında bu saldırgan gücün gerçek niyetini görmek mümkündür. Nitekim ABD'nin, INF adlı anlaşmadan tek taraflı olarak ayrılmasının esas nedenlerinden biri de nükleer silahlanma alanındaki devasa planlarıdır. ABD emperyalizmi, 2015 yılından itibaren önümüzdeki 30 yıl içerisinde, nükleer silahlanma için 3 trilyon dolarlık bir bütçe planlamıştır. Bu, yıllık 100 milyar dolar anlamına gelmektedir. Dünyanın hiçbir yerinde silahlanmaya bu kadar bütçe ayıran tek bir devlet yoktur.

Bu bütçede Avrupa'daki bütün nükleer silahların modernizasyonu ve var olanlara yenilerinin eklenmesi de yer almaktadır. Ama asıl olarak planlananlar, 2019 Şubat'ında yayınlanan "Nükleer Stareji (Nuclear Posture Review)" adlı bir belgede açıklanmıştır. Bu belgeye göre, küçük çaplı nükleer silahlar üretilip, yıkıcı gücü sınırlanmış ve bütün bölgesel savaşlarda kullanılabilecek bir sistem üzerinde çalışılmaktadır. Bu amaçla ABD Savunma Bakanlığı üretime başlamış bulunmaktadır. Üretilen bu silahlar ise Avrupa ve Asya kıtalarına yerleştirilecektir. Yıkım alanı sınırlanmış bu silahlar yoluyla nükleer savaşların da yolu açılacaktır.

ABD emperyalizmi tüm bu planlarıyla dünyayı hızlı bir şekilde, bölgesel nükleer savaşlara doğru sürüklemektedir. Avrupa kıtasına yerleştirdiği 5.500 kilometre menzilli nükleer silahlarla ABD emperyalizmi, Rusya'nın en ücra köşelerini vurabilir. Oysa Rusya'nın elindeki hiçbir silahla ABD'nin vurulması mümkün değil. ABD'nin planladığı bu savaş Rusya ile birlikte Avrupa kıtasını yok edebilir. Tam da bu tehditlerle ABD Avrupa Birliği'ni taraf olmaya, Rusya'ya karşı aynı cephede savaşa zorlamaktadır. Avrupa'nın kapitalist tekellerinin hizmetindeki Almanya, İngiltere, Fransa, Polonya ve Macaristan gibi devletler bu savaşın tarafı olmaya dün-

den razılar. ABD emperyalizmine uşaklık konusunda üzerlerine düşeni gereğinden fazlasıyla yerine getirmektedirler.

Başta Almanya olmak üzere, yukarıda sayılan bu ülkeler ABD emperyalizmine uşakça bağlılıklarını defalarca orta koymuşlardır. Bunun en bariz örneği ise, Birleşmiş Milletler bünyesinde, nükleer silahlara karşı alınmış bir karar üzerinden ortaya çıkmıştır. 7 Temmuz 2018 yılında, nükleer silahlara sahip olmayan 122 ülke nükleer silahların üretilmesini ve kullanılmasını yasaklayan, var olanların ise imha edilmesini öngören ortak bir karar almışlardır. Bu karara ve BM bünyesinde oylanmasına ilk karşı çıkan ülkelerin başında Almanya gelmektedir.

ABD emperyalizmi tarafından Avrupa kıtasında oynanan bu oyun Asya kıtasında da oynanmak istenmektedir. Ekonomik olarak hızla büyüyen Çin'in durdurulması bugün ABD'nin en temel sorunlarından birisini oluşturmaktadır. Geçen yılın ekim ayında Varşova'da yapılan NATO Güvenlik Konferansı'nda, geçmişte Avrupa kıtası komutanlığını yapan Frederick Hodges, "Çok büyük bir ihtimalle gelecek 15 yıl içerisinde ABD Çin ile savaşmak zorunda kalacaktır" diyerek, bu gerçeğe işaret etmişti. Yine aynı yönlü bir açıklama Trump'ın şef strateji uzmanı Stephen Bannon tarafından "Gelecek 10 yıl içerisinde Çin ile bir savaş kaçınılmaz olacaktır." (Frankfurter Allgemeine Zeitung, 26 Aralık 2018) şeklinde yapılmıştı. Bu açıklamalar ABD'nin Çin'e ilişkin düşüncelerini açıkça ortaya koymaktadırlar.

Emperyalistler arası çatışmanın keskinleşmesi, dünyayı hızla yıkıma götüren silahlanma ve savaşlar gözümüzün önünde cereyan eden olgulardır. Kapitalist tekeller daha fazla zenginlik ve pazar uğruna gözlerini kırpmadan dünyayı büyük yıkımlara sürüklemektedirler. Bütün silahlanmanın, emperyalist yağma savaşlarının gerisinde yatan gerçek budur. İşçi sınıfının devrimci iktidar savaşımı yükseltilmediği müddetçe, insanlığın emperyalist barbarlığın pençesinde yok oluşa doğru yolculuğu devam edecektir.

“Bolivarcı devrim”in 20. yılında...

Venezuela, Chavezcilik ve emperyalist kudurganlık

A. Engin Yılmaz

“Bolivarcı devrim” 20. yılında emperyalizmin kapsamlı kuşatması ve saldırısıyla karşı karşıya bulunuyor. Trump’ın ulusal güvenlik danışmanı John Bolton tarafından “zorba üçlü” olarak tanımlanan Venezuela, Küba ve Nikaragua şahsında ABD, namlularını Latin Amerika’ya yöneltmiş durumda. Yıllardır ekonomik ambargoyla kuşatılıp nefessiz bırakılan, bu yolla yıkılması hedeflenen Venezuela’daki Bolivarcı yönetim, darbe dahil yeni bir saldırının somut hedefi durumunda.

ABD, Chavez’in iktidara gelmesinin hemen ardından açık bir darbe girişiminde bulunmuş, bu saldırı emekçi kitlelerin militan desteğiyle püskürtülmüştü. ABD’nin yeni saldırı dalgası Chavez’in ölümünün ardında iktidara gelen Maduro’ya karşı başladı. Son birkaç haftadır bir dizi kirli oyun, amerikancı muhalefetin başı olan kukla Guaido üzerinden yürütülmektedir.

Önce ABD kuklası Guaido, 10 Ocak 2019’da yeni dönemine başlayacak olan Maduro’yu gayri meşru, kendisini ise “geçici devlet başkanı” ilan etti. Ardında Trump, “Juan Guaido’yu, Venezuela Geçici Devlet Başkanı olarak resmen tanıyorum” twittini paylaştı. Bu, hazırlıkları önceden yapıldığı anlaşılan amerikancı darbenin başlangıcı oldu. AB’nin yanı sıra Latin Amerika’nın bir dizi işbirlikçi rejimleri ile Kanada, ABD’nin yanında saf tuttu. Baskı, şantaj ve kudurganlık gidecek arttı.

Venezuela’yı “ABD’nin ulusal güvenliğine ve dış politikasına yönelik olağanüstü bir tehdit” olarak tanımlayan ABD, yirmi yıldan beridir bu ülkede askeri darbe, iç savaş ya da doğrudan ABD müdahalesi için koşulları yaratma peşinde. Bu amaçla Venezuela ordusundaki yüksek rütbeli komutanlara darbe çağrısı yapmıyor, aynı zamanda Venezuela’yı askeri saldırıyla tehdit ediyor. Her gün darbe çağrısını yineleyen amerikancı muhalifler ise, düzenlenen mitinglerde Venezuela bayrağını indirerek ABD bayrağını göndere çekiyor, kalabalığın önünde toplandığı platformun dev ekranına ABD ve İsrail bayraklarını yansıtarak, soysuzlaşmada sınır tanımıyorlar.

Gelinen yerde, ABD askeri müdahale-

leye, Maduro yönetimi ise savaşa hazırlandığını açıkladı. Önümüzdeki günlerde kavga daha da şiddetlenecek, abluka ve saldırılar daha da yoğunlaşacaktır.

KITADA YÜKSELEN SOL DALGA VE GELİNEREN AŞAMA

1980’li yıllardan itibaren amerikancı faşist rejimlerin zorbalığı ve neo-liberal saldırı politikaları Latin Amerika’nın işçi ve emekçilerinin yaşamında ağır bir yıkım yaratmıştı. Bu durum emekçi kitlelerde büyük bir hoşnutsuzluk ve mücadele enerjisi biriktirmiş, 1990’larda adeta patlamalar biçiminde dışa vurmaya başlamıştı. 1994’te Meksika’da EZLN’in başlattığı silahlı isyan, 1997’de Ekvator’da devlet başkanının devrilmesiyle sonuçlanan ayaklanma, 1998’de Venezuela’da Chavez’in iktidara gelmesiyle, kıtadaki gelişmeler yeni bir boyut kazanmıştı.

2000’li yıllarda ise hemen tüm kıta, işçi direnişleri, toprak işgalleri, sokak ve barikat savaşları ve yerli halkın isyanla-

rıyla zengin ve yaygın sosyal mücadelelere sahne oldu. Gelişip güçlenen mücadeleler sol bir dalgaya dönüşerek iktidar değişiklikleriyle sonuçlandı. Venezuela’da Hugo Chavez’in iktidara gelmesini, Bolivya’da Evo Morales, Ekvator’da Rafael Correa, Paraguay’da Fernando Lugo, Brezilya’da Lula ve ardından Dilma Rouseff, Uruguay’da Jose Mujito, Nikaragua’da Daniel Ortega, Peru’da Otono Hualpa iktidarları izledi.

2000’li yıllarda militan toplumsal mücadeleler üzerinde yükselerek parlamenter başarılar elde eden ve iktidara gelen bu “sol” popülist güçler, Latin Amerika’da ağır sosyal yıkım saldırılarının yarattığı, kitlesel boyutlar kazandığı yoklukla, yoksullukla, açlıkla, işsizlikle ve sosyal sorunlarla mücadeleyi hedef olarak belirlediler. Bu doğrultuda kimi adımlar atmaya da başladılar. Neoliberal saldırıların baskısı altında bunalmış kitleler bu reformlarla bir nebze nefes alabildikleri ölçüde bu hükümetleri desteklemeyi sürdürdüler.

Ne var ki bu sol hükümetler mülki-

yet ilişkilerine, sermayenin iktidar araçlarına dokunmaya hiçbir biçimde niyetli değillerdi. Programları ve ufukları kapitalizmin kötülüklerini törpülemeyle sınırlıydı. Belli reformlara dayalı iyileştirmelerle toplumsal sorunlara çözüm üretmek mümkün değildi. Sonuçta büyük umutlarla kendilerini iktidara taşıyan emekçilerin çıkar ve özlemlerine yanıt veremediler. Giderek kitlelerin desteğini yitirdiler. Bu süreçte sistematik bir şekilde emperyalist müdahalelerin ve işbirlikçi “muhaliflerin” onursuz çabalarının da hedefi oldular. Ekonomik krizin yol açtığı sosyal sorunları ve derinleşen yoksulluğu istismar eden amerikancı rejimlerin işbaşına gelmesinin zeminini hazırladılar.

Amerikan emperyalizminin siyasi-ekonomik hegemonyasına karşı sınırlı adımlar, neo-liberal yıkıma karşı güdük sosyal politikalar çözüm olamazdı ve olmadı. Köklü iktisadi, siyasi ve toplumsal sorunların yerli yerinde durması, emekçi kitlelerin hoşnutsuzluğunu büyütürken, gerici sağcı akımların yükselmesini kolaylaştırdı.

Bugün kıta genelinde gerici sağcı dalga yükseliş içindedir. Arjantin, Venezuela, Bolivya, Ekvator, Şili, Brezilya, Peru, Kolombiya ve Paraguay bunun örnekleridir. Emekçilerin hoşnutsuzluk ve arayışı devrimci bir temelde kucaklanmadığı sürece, bu sürece karşı durmak kolay olmayacaktır.

Bu durum, bölgenin en ileri özgün deneyim olan Hugo Chavez liderliğindeki Venezuela için de geçerlidir. Kitlelerin güçlü militan desteğiyle iktidara gelen ve bu sayede amerikancı darbeyi püskürtüp ayakta kalan Hugo Chavez, "Bolivarcı devrimi" sosyalizm yönünde ilerleterek, "21. yüzyıl sosyalizmi"ni kuracağı iddia-sındaydı. Ancak sürece yön veren niyetler değil katı gerçekler olmuştur.

VENEZUELA DENEYİMİ VE KAÇINILMAZ YOL AYRIMI

Chavez, militan kitle desteğini arkasına alarak halkçı sosyal reformları hayata geçirdi. Petrolün kamulaştırılması, toprak reformu, yoksulluğa karşı mücadelede önemli adımların atılması, emekçi kitlelerin yaşam koşullarının iyileştirilmesi, sağlık, eğitim ve barınma konusundaki anlamlı başarılar vb., emekçilerin "Bolivarcı iktidar"a olan umutlarını ve desteğini güçlendirdi. Bunlar emperyalist yağmanın sınırlandırılmasıyla birleştirildi. ABD'ye kafa tutuldu, Küba desteklenerek üzerindeki kuşatma yarıldı. Kitadaki "sol" hükümetlerle cepheden dayanışıldı, sol ajitasyon etkin şekilde kullanıldı, vb...

Bu ilerici-halkçı adımların önemi küçümsenemese de, bunların anti-kapitalizmle, sosyalizme yürüyüşle uzaktan yakından alakası yoktu. "21. yüzyıl sosyalizmi" adına yapılan, kapitalizmi kısmi reformlara tabi tutmaktı. 20 yıllık "Bolivarcı devrim" rağmen kapitalist mülkiyet ilişkileri ve burjuva devlet aygıtı yerli yerinde duruyordu. İşbirlikçi büyük burjuvazi ve kimi sınırlamalara rağmen emperyalist tekeller ülkenin gerçek iktidar sahipleri olmayı sürdürdüler. Bunları aşma niyet ve perspektifi hiçbir zaman sözkonusu olmadı. Dolayısıyla "21. yüzyıl sosyalizmi" kitadaki en ileri örneği üzerinden bile sol sosyal demokrat bir çizginin ötesine geçemedi.

Bu gerçeklere rağmen, atılan sınırlı adımların solda büyük hayallere ve umutlara konu olduğu, parlamenter hevesleri güçlendirdiği biliniyor. Oysa kitadaki sol dalga ve en ileri örneği Venezuela, parlamenter mücadelenin değil, tersine parlamento dışı militan kitle mücadelelerinin bir ürünüydü. Kitadaki hükümetler bu dalga üzerinde iktidara gelebilmişlerdi. Ancak, işçi sınıfı ve emekçi kitlelere kurtuluş reçetesi olarak sunulan "Bolivarcı devrim" programı dört dörtlük bir liberal-reformist programdı. Söz ko-

nusu akımların sınıfsal konum ve özlemlerinin ifadesiydi. Bunun içindir ki, kapitalist üretim ilişkilerine, işbirlikçi büyük burjuvazinin ve emperyalist tekellerin egemenliğine, burjuva devlet aygıtına dokunmadılar. Bunların yerli yerinde durduğu koşullarda "21.yüzyıl sosyalizmi" fanteziden öteye gidemezdi. Bolivarcı devrimin mütevazı reform adımları bile işbirlikçi burjuvazinin ve emperyalizmin düşmanlığını kazanmaya yeterliydi ve sınırlarının aşılmasına izin verilemezdi. Dolayısıyla gelişmelerin kendi sınırlarına dayanması ve bugünkü akıbetle yüz yüze kalması kaçınılmazdı. Kapitalist mülkiyet ilişkilerine, egemen sınıf iktidarına dokunulmadan "21. yüzyıl sosyalizmi"ne yürümek olacak şey değildi.

"Fakat bu kararsız konum ve denge-nin uzun dönemli olarak böyle sürmesi mümkün değildir. Venezuela'da temel çatışma er geç gündeme gelecektir. Sonuçta ya emekçi kitle hareketinin kabaran dalgası bugünkü çizgiyi aşarak mülkiyet ve sınıflar düzenini hedef alacak, devlet aygıtını parçalamaya yönelecek ve olaylar gerçek bir toplumsal devrime evrilecektir; ya da Amerikan emperyalizminin ve kıta gericiliğinin çok yönlü desteğine sahip burjuva karşı-devrimi kesintisiz biçimde kovaladığı başarıyı sonunda nihayet elde edecek, böylece Chavez'in sınırlı reformlarını silip süpürecektir. Bugünkü ara ve iğreti konumda uzun dönemli olarak durulamayacağını önemle göz önünde bulundurmak, Venezuela'dan olup bitenleri anlamaya ve anlamlandırmaya çalışan her gerçek devrimcinin görevi olmalıdır." (Yeni bir yılın başında dünyada durum, Ekim, Sayı: 244, Ocak 2006)

VENEZUELA HEDEF TAHTASINDA!

Yıllardır ABD'nin açık hedefi olan Venezuela bugün ciddi bir krizle karşı karşıya. ABD'nin tüm çabalarına rağmen devremediği Chavez'den sonra Maduro'nun temsil ettiği Bolivarcı yönetim, ekonomik kriz derinleştirilerek içeriden çökertilmek isteniyor. Kirli yöntem ve provo-

kasyonlarla bugüne kadar istenen sonuç elde edilemediği için, Venezuela artık ABD emperyalizminin darbe ya da askeri operasyonunun hedefi durumunda.

Petrol fiyatlarının düşmeye başlaması Maduro döneminde ekonomik krizin derinleşmesine yol açtı. ABD'nin ekonomik yaptırımları durumu daha da ağırlaştırdı. Sefaleti derinleşen emekçi halk kitleleri en temel ihtiyaç maddelerine bile ulaşmıyorlar. ABD ve Venezuela'nın işbirlikçi burjuvazisi bunları istismar ederek, Maduro'yu bu durumdan sorumlu tutuyorlar. Sözüm ona "demokratik düzenin restorasyonu" ve "halkı diktatörden ve aklıktan kurtarmak" sahtekarlığıyla Maduro'yu devirmek için çırpınıyorlar.

Emperyalist propaganda makinesinin iddia ettiğinin tersine, yaşananların sorumlusu, Maduro ve "21. yıl sosyalizmi" değil, Venezuela burjuvazisi ve ABD emperyalizmidir. Bolivarcı iktidar ve Maduro ancak, ülkede yaşanan sorunların asıl sorumlusu olan kurulu kapitalist düzenin temellerine dokunmadığı, onu aşma iradesi ve perspektifine sahip olmadığı için eleştirilip suçlanabilir.

ABD emperyalizminin gerekçeleri tiksindiricidir. Onun asıl amacı kitada diken kabul ettiği rejimleri tasfiye ederek kıtayı arka bahçesi yapmaktır. Venezuela'nın petrolüne, gazına, altınına ve öteki zenginlik kaynaklarına el koymaktır. Rakiplerinin bölgedeki etkinliğini kırmaktır. Venezuela'yla ekonomik ve siyasi bağlar kurmuş olan ve bunu güçlendirmek isteyen Rusya ile Çin'in kitadaki etkisini zayıflatmaktır.

Venezuela'daki gelişmeleri istismar eden ve bunu Venezuela şahsında tüm kıtaya karşı entrika, darbe ve askeri müdahale için dayanak olarak kullanmaya çalışan Amerikan emperyalizmi, tarihin gördüğü en kitlesel kırımalarının dolaysız sorumluluğunu taşımaktadır. Kendisine uşaklık yapmayan rejimleri diktatörlükle suçlayan ABD, Latin Amerika'daki diktatörleri bizzat işbaşına getirendir. Onun bütün bir tarihi, iğrenç yalanlarla dünyanın dört bir yanında vahşi katliamlar

gerçekleştirmenin, ülkeleri harabeye çevirmenin tarihidir.

Öte yandan, Washington'un saldırganlığı karşısında Maduro'nun yanında saf tutan Rusya ve Çin de tümüyle emperyalist hesaplar ve çıkarlar peşindedir. Onlar, samimi dayanışma duygularıyla değil, Venezuela'nın zenginlik kaynaklarıyla, kendi stratejik hesaplarıyla, hegemonya kavgasıyla ilgilidirler.

Venezuela ABD emperyalizminin işbirlikçi muhalefetle birlikte kendisine yönelttiği saldırıyı püskürtülebilecek midir, bu henüz belli değil. Maduro, "Onların istediği, darbelerin, kendi boyundurukları altında çalışan ve doğal zenginliklerimizi kullanan hükümetlerin olduğu 20. yüzyıla dönmek. Bu imkânsız. Latin Amerika ve Karayipler ABD'nin arka bahçesi olamaz" demektedir. Ancak, emperyalist abluka nedeniyle alabildiğine derinleşmiş bulunan ekonomik kriz koşullarında, bunu "imkânsız" kılmanın zemini giderek zayıflamaktadır.

Gelinen yerde Bolivarcı yönetim aşılması zor güçlüklerle yüzyüzedir. Gemi azya almış bulunan iğrenç saldırganlığa karşı kitleleri harekete geçirmek kuşkusuz önemlidir fakat kendi başına yeterli değildir. Venezuela'yı bugünkü haydutça saldırıya açık hale getiren, Bolivarcı yönetimin yukarıda işaret ettiğimiz yapısal zaaflarıdır. Mevcut sistemin temellerine dokunulamamış, özel mülkiyet düzeninin tasfiye edilememiş olmasıdır. Kapitalist üretim ilişkilerinin ve burjuva iktidar aygıtının yerli yerinde durmasıdır. Bu zemin üzerinde kısmi reformlarla sosyalizme yürümek bir yana, bugüne kadarki kazanımları korumak bile olanaklı olmamaktadır.

Dolayısıyla, bugün yaşanan büyük bir açmazdır. Fakat yazık ki Bolivarcı iktidarın yapısal olarak bunu aşma yeteneği yoktur. Sınıfsal ara konumu bunun önünde yapısal bir engeldir. Dahası, Venezuela'da sosyalizme ilerlemek, ancak bu ara konumun devrimci yoldan aşılması ölçüsünde olanaklıdır.

Meksika'da tarihi grev

Taylan Özgür

70 BIN İŞÇİ ÜRETİMİ DURDURDU

Meksika'nın Matamoros şehrinde, 12 Ocak'tan itibaren otomotiv sanayisinde binlerce işçi, toplam 45 "Maquiladora"-da (montaj fabrikası) işini bırakarak ağır çalışma koşullarına karşı ayağa kalkmışlardı. Fıili grevi başlatan işçiler 17 Ocak akşamı fabrikadan fabrikaya yürüyerek, "Birlik! Birlik!", "Bize katıl!" ve "Grev!" sloganlarını atarak birçok fabrikayı mücadeleye kazanabildiler. Her yeni iş bırakma eylemini alkışlarla karşılıyor ve böylece grevcilerin cephesini gece saatlerine kadar güçlendiriyorlardı. 25 Ocak'ta nihayet resmi grev kararı alınmış, nüfusu 450 bin olan Matamoros'ta, 70 binin üzerinde işçi grev bayrağını yükselterek, yaklaşık son 30 yılda Amerika kıtasında görülmemiş tarihi bir grevi başlatmıştı.

Patronlar küçük primler teklif ederek mücadeleyi durdurabileceklerini düşünüyorlardı, fakat işçiler ortak taleplerinden vazgeçmeyeceklerdi: yüzde 20 ücret artışı, 32 bin peso (yaklaşık 1.700 dolar) yükseklikte prim, sendika aidatının yüzde 1'e indirilmesi, haftalık 40 saat çalışma süresinin geri getirilmesi.

Tüm kuzey Amerika'nın otomobil sanayisini durdurma potansiyelini taşıyan Maquiladora işçileri, ABD, Kanada ve hatta Asya'da sermaye sınıfına korku salıyor. Özellikle General Motors, Ford ve Fiat Chrysler'in yan sanayi işletmecileri grevin etkisi altında kalıyor. Autoliv, Inteva, Starkey, Edemsa, Aipsa, Cepillos, STC, Polytech, Kemet, Tyco, Parker ve AFX gibi işletmeler bunlardan bazıları. Ayrıca grevin Reynosa ve Ciudad Victoria şehirlerine kadar yayılma olasılığı, toplu iş sözleşmesi sürecindeki 120 fabrikanın daha etkilenebileceğine işaret ediyor. Endüstri uzmanlarına göre grevin ilk haftasında bile Maquiladora sanayisinde toplam 20 milyon dolarlık, yani dakikada 23 bin dolar zarar oluşmuştu. Son iki haftada ise günlük zarar 50 milyon dolara yükselmiş durumda.

MEDYANIN, KAPİTALİSTLERİN VE SENDİKANIN SINIF DÜŞMANLIĞI

Beklendiği gibi, patronlar işçileri mücadeleden vazgeçirmek için her türlü yola başvurdular. Grevin sürdürülmesi durumunda fabrikaların kapatılmasının kaçınılmaz olacağı tehdidini savurdular.

Bundan başka, en az 25 bin kişi toptan işten çıkarmalarla tehdit ediliyor. Bir fare gibi köşeye sıkışmış bulunan patronlar, 70 bin kişilik ordu karşısında son çare olarak devletin baskısına bel bağlıyorlar. Grev dalgasını zorla durdurmak için işçileri baştan beri satmış olan sosyal demokrat hükümetten bunu diliyorlar.

Medya ise her zamanki gibi büyük ayaklanmaları örtbas etmeye çalışıyor. Ne var ki grev dalgası bütün ülkede daha şimdiden yankı bulmuş durumda. Bundan dolayı sermaye medyasında yalan kampanyalarından geçilmiyor.

Sınıf düşmanları arasında sendika bürokrasisi de yer alıyor. Patronlar dıştan müdahale ederken SJOIIM sendikası, sınıfı içten parçalama çabasını sürdürüyor. Sendika Başkanı Juan Villafuerte Morales grevi pazarlık masasına çekmek ve yayılmasını engellemek için, gece gündüz sınıf mücadelesini sabote etmeye çalışıyor. Hedef, işçileri yeniden sendikanın kontrolü altına almaktır. 17 Ocak'ta söylediği sözler, SJOIIM'nin çizgisi hakkında yeterince bilgi veriyor: "İşçiler ile patronlar arasındaki görüşmeler daha on gün sürecektir. İşçiler artık işyerlerine geri dönerlerse bize daha fazla yardımcı olurlar."

Grevcilerde sert tepki yaratan bir başka sendika da montaj fabrikalarında güçlü olan SIPTME'dir. Otomotiv yan sa-

nayi firması Tridonex'den yüzlerce işçi sendikanın yardımını talep etmek için SIPTME'nin büroları önünde toplandığında, sendika bürokratları, üyelerini desteklemek yerine bürolarını "güvenlik açısından" erkenden kapattılar. En sonunda sıradan bir sendikacı dışarıya çıkararak, SJOIIM ile beraber çalışan bütün işçileri reddettiğini açıkladı.

Hayal kırıklıklarına kapılmayan, mücadele ruhunu kaybetmeyen işçiler, böylece, fıili grev başladığında da yaptıkları gibi, sendikalardan bağımsız hareket etmeye karar verdiler. Bunun için belli fabrikalarda ayrı grev komiteleri kuruldu.

DAYANIŞMA VE GREVLER SÜRÜYOR

Büyük grev dalgasının bir sonucu olarak, toplam 41 fabrikada işçilerin talepleri patronlar tarafından kayıtsız şartsız kabul edildi. Grevcilerin birçoğu bu hafta ortası itibarıyla işe geri dönmüş olacak. Maalesef şunu da belirtmek gerekir ki, geçen haftalarda toplam 600 kişi işten atıldı.

Şimdi grev, henüz anlaşmaya varılmayan Maquiladora fabrikalarında devam ediyor: Varel de México, Victoreen de México, Kearfott Precisiones, Glasmex ve Candados Universales. Bunlara geçen hafta Spellman, Toyota Gosei Rubber ve Tapex gibi araba parçası üreten birkaç

yan sanayi işletmesi daha katıldı.

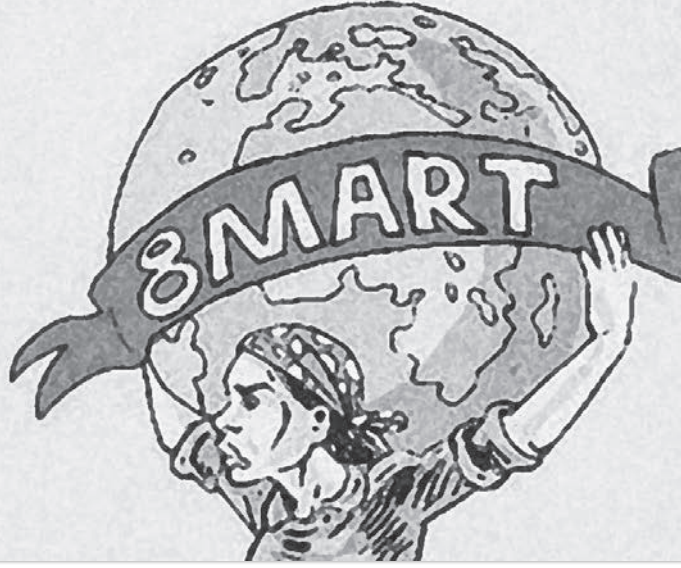
Ayrıca yeni üretim alanları da greve katılmaya başlıyorlar. Matamoros'ta su dağıtım tesislerinde, süt üretiminde ve Coca Cola'ya ait olan fabrikalardaki işçiler, 31 Ocak ve 1 Şubat'ta makinele-ri durdurarak, Maquiladora işçilerinin yüzde 20 ücret artışı ve bir kerelik 32 bin peso ödenmesi taleplerini benimsediler.

Günbegün yeni dayanışma mesajları Matamoros'a ulaşıyor. ABD'li ve Kanadalı otomobil işçileri Meksika'daki grevi başından beri takip edip, devam etmesi için Meksikalı sınıf kardeşlerini motive ettiler. Grevciler aynı zamanda kendilerine yemek ve gıda maddeleri ulaştırılan halk tarafından da destekleniyorlar. Arjantin ve Şili gibi ülkelerin sosyal aktivistleri, sendika öncüleri, aydınları ve ilerici örgütleri de enternasyonal dayanışmada bulunuyor.

Anlaşıyor ki Meksika işçi sınıfının düşmanları çok görünse de kendi sırtı da güçlüdür. Sınıfın gücü işçi sınıfının birliğinden ve yasallığın sınırlarını aşan mücadele ruhundan gelmektedir. Matamoros'ta 70 bin işçi birleşip, sendika bürokratlarının koyduğu engelleri yıkarak sermaye sınıfına ultimatöme vermiştir. Otomotiv işçisi birliği, tabandan bağımsız inisiyatif ve örgütlenmesi, mücadele ruhu ve enternasyonal dayanışma ile kazanacaktır.

İzmir'de emekçi kadınlar bir araya geldi

Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası (DEV TEKSTİL) ve Ege İşçi Birliği'nin (EİB) ortak çağrısıyla 3 Şubat'ta bir araya gelen emekçi kadınlar, 8 Mart yaklaşırken emekçi kadınların sorunlarını ve mücadelesini tartıştı.

Toplantıya ağırlıkta tekstil işçileri, belediye işçisi, eğitim emekçileri ve emekli kadınlar katıldı. Toplantıda, DİSK'in yayınladığı kadın emeği araştırmalarından faydalanarak hazırlanan, kadın işçilerin istihdamı, sendikalaşma oranları, iş yaşamında karşılaştıkları problemler üzerine sunum yapıldı.

Sunumda krizin etkileriyle güncel durum tartışıldı. Kriz bahanesiyle ilk olarak işten atılanların kadın işçiler olduğu, işsizliğin en çok kadınları vurduğu örneklerle aktarıldı.

Ardından, İşçi Emekçi Kadın Komisyonları'nın hazırladığı kadın işçilerin talepleri ve mücadele programını içeren broşürden faydalanarak hazırlanan sunuma geçildi. Burada kadının toplumsal yaşamda karşılaştığı sorunlar, temizlik, yemek, çocuk ve yaşlı bakımı gibi konular ele alındı. Bu konulara dair ortak yemekhane ve çamaşırhaneler, kreşler ya-

şılması için mücadele edilmesi gerektiği vurgulandı.

Bir diğer sunum olarak 16 yıllık AKP iktidarı boyunca partililerin söylemleri çarpıcı bir şekilde aktarıldı ve AKP'nin kadına bakış açısı teşhir edildi.

Sunumların ardından oldukça canlı bir tartışma yapıldı. AKP'nin kadınlara yönelik söylemlerinin ardındaki dinci-gerici politikalar ve kapitalist düzenin bekası için kadınlar üzerinde oluşturulan baskı özel olarak tartışılan bir gündem oldu. Bir eğitim emekçisi, veli toplantılarına gelen kadınlarla kurduğu diyalogları aktardı. Kadına yönelik şiddetin öne çıkan bir sorun olduğu fakat kadınların kendi ayakları üzerinde durmakta zorlandığı, yalnız kaldıkları aktarıldı. Ayrıca eğitim sistemi üzerine konuşmalar yapıldı ve birçok ailenin çocukların geleceğinden endişe duyduğu söylendi. Tekstil işçisi bir kadın işyerinde yaşadıkları taciz, mobbing ve baskıları anlatarak çözümün dayanışmayı arttırmakta olduğunu vurguladı.

Tartışmaların ardından toplantının ikinci kısmında 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nün önemi üzerinden

konuşma yapıldı. Günümüzde gerici-ği, işyerlerindeki ayrımcılığı, eşitsizliği aşmanın yolunun mücadeleden geçtiği vurgusu ile neler yapılabileceği tartışıldı. Toplantıya katılan tüm emekçi kadınların öneriler sunduğu bu kısımda bir dizi karar alındı. Katılımcıların oturduğu mahallelerde ev toplantıları yapılması kararlaştırıldı. Bu toplantılara katılan kadınların sorunlarına somut öneriler verebilmeyi, yalnız olunmadığının iyi anlatılabilmesi, dayanışmayı büyütme ve sokağa çıkmakta cesaret verebilmenin önemli olduğu vurgulandı. Ayrıca 8 Mart gündemiyle 2 Mart Cumartesi günü bir etkinlik yapma kararı alındı. Etkinlikte sahnelenmek üzere iki ayrı tiyatro gösterilmesi, müzik grupları ve sanatçılarla görüşme, afiş, davetiye ve broşür gibi materyallerin hazırlanması, etkinlik salonunun düzenlenmesi üzerine görev dağılımları yapıldı. Etkinliğin çağrısının fabrikalarda çalışan işçilere ulaştırılması için geniş bir dağıtım alanı planlandı. Toplantıya katılan emekçi kadınlarla birlikte güçlü dağıtımlar yapılması kararlaştırıldı. Bir sonraki görüşme tarihi belirlenerek toplantı bitirildi.

Ocak ayında 43 kadın öldürüldü

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu, Ocak ayı kadın cinayetleri raporunu açıkladı. Rapora göre Ocak ayında çocuk istismarı ve cinsel şiddet devam ederken 43 kadın öldürüldü.

Raporda, Kamu Denetçiliği Kurumu Başkanı Şeref Malkoç'un "Eşler tartıştığında kadın, karakola telefon açıp şikayette bulunduğu koca evden uzaklaştırma alıyor. Bu da öfkeyi ve kadına şiddeti körüklüyor. Biz eşler ayrılın diye kanun çıkarmışız" sözleri aktararak şiddetin körüklendiği ifade edildi ve şöyle devam edildi: "Kadına karşı şiddetin ve kadın cinayetlerinin artmasının sebeplerinden birisi de şikayetçi olduklarında veya karakola gittiklerinde tekrar evlerine gönderilmeleri ve hukuki işlem başlatılmamasıdır. Devletin görevi, şiddeti normalleştirmeden 6284 sayılı kanun ve İstanbul Sözleşmesi'ni etkin bir şekilde uygulamak, geliştirmek ve şiddete maruz kalan kadını korumak ve boşanmaları zorlaştırmamaktır."

Ocak ayı kadın cinayetlerinin 10'unun şüpheli ölüm olarak kaydedildiği, 18 kadın cinayetinin tespit edilmediği, 13'ünün de kendi hayatına dair karar almaya çalışılırken öldürüldüğünün açıklandığı raporda, kadın cinayetlerinin illere göre dağılımı şöyle yapıldı: "Adana 4, İstanbul 3, Eskişehir 3, Ankara 2, Bursa 2, İzmir 2, Konya 2, Hatay 2, Malatya 2, Edirne 2, Bartın 1, Burdur 1, Denizli 1, Düzce 1, Kayseri 1, Kırşehir 1, Kocaeli 1, Kütahya 1, Manisa 1, Muğla 1, Mersin 1, Ordu 1, Osmaniye 1, Sakarya 1, Şanlıurfa 1, Trabzon 1, Zonguldak 1."

Raporun devamında Şule Çet'in öldürülmesine ilişkin olarak bugün başlayan davasına dikkat çekilen raporda, Ocak ayı kadın cinayetleri ve kadın cinayetleri davaları ayrıntı olarak anlatıldı.

Ocak ayında da çocuk istismarlarının sürdüğü ama somut bilgilere ulaşılamadığının belirtildiği raporda basında yer alan birkaç örnek şöyle aktarıldı: "İzmir'de üvey ağabeyinin cinsel istismarına uğrayıp hamile kalan 12 yaşındaki kız çocuğu ikiz bebek doğurdu. Malatya'da 9 yaşındaki bir kız çocuğunun 4 kişi tarafından 9 ay boyunca cinsel istismara uğradığı ortaya çıktı. Hatay'da ödevini yapmadığı bahanesiyle babası tarafından dövülerek komalık olan 6 yaşındaki Mertcan yaşamını yitirdi."

Bakanlık şiddetin istatistiğini dahi tutmamış

Kadına yönelik şiddeti körükleyen, şiddet gören kadınları "barıştırmak" için çaba harcayan dinci-gerici iktidar kadına yönelik şiddete karşı göz boyamak için uğraşırken kadınların yaşadığı şiddetin rakamlarını dahi tutmadığı ortaya çıktı.

Aile içi şiddet konusunda Cumhur-

başkanlığı İletişim Merkezi'ne (CİMER) yapılan başvuruların istatistiğinin dahi tutulmadığı öğrenildi.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın aile, kadın, çocuk, engelli, yaşlı, şehit ve gazi yakınlarına yönelik hizmetlere ilişkin çağrılarını değerlendirdiği

ALO 183'ü arayan kişi sayısını öğrenmek için CİMER'e başvuran CHP Ankara Milletvekili Murat Emir'e verilen yanıtta göre 2018 yılında ALO 183 hattına 336 bin 564 başvuru geldi. Aile içi şiddet nedeniyle yapılan başvurulara ilişkin istatistiğin ise tutulmadığı bildirildi.

Partiye Övgü

İki tane gözün varsa senin,
Binlerce gözü var partinin.
Her yoldaşın bildiği kendi kenti,
Beş kıtanın beşini de biliyor parti.
Her yoldaşın bir vakti saati var,
Partinin ise Tarih saati.
Her yoldaşı yok edebilirler her an.
Parti ise yedi değil, binlerce can.
Yığınların öncüsü o çünkü
Ve o yönetiyor cengi
Gerçeğin bilinciyle işlenmiş olan
Başyapıtların kılıcıyla.
Bertolt Brecht

**İşçi sınıfının devrimci ozanı
121 yaşında!**